LIETUVIŲ DIENOS

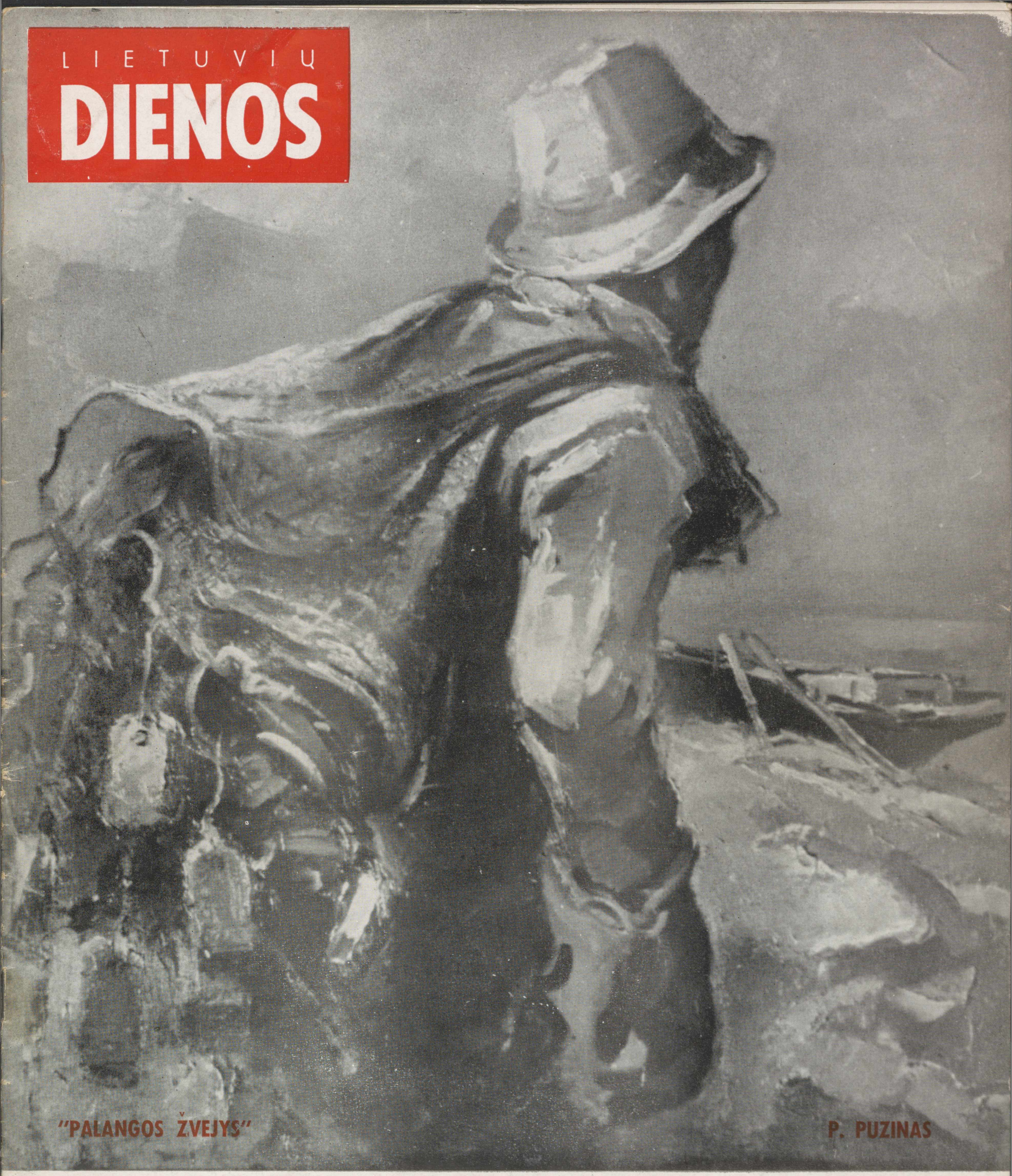

"PALANGOS ŽVEJYS"

P. PUZINAS

THE LITHUANIAN DAYS

MARCH, 1950

002736

1950 M. KOVO MEN.

1950 M. KOVO MEN. MARCH, 1950
Nr. 3, I metai Vol. I, No. 3

TURINYS

CONTENTS

Prof. Steponas Kolupaila, AMBASADORIAI AR VERGAI 3
Kun. L. Jankus, ALELIUJA 4
BALFO AKTUALIEJI RŪPESČIAI, Pasikalbėjimas su BALFo pirm. kan. prof. J. B. Končiu 5
J. Jurgaitis, Į AIŠČIŲ VIENYBĘ 7
F. B., POVANDENINIŲ LAIVŲ PAVOJUS 8
G. K., DAIL. P. PUZINAS KALIFORNIJOJ 9
A. Baronas, SUDEVĖTAS MEGSTUKAS 10
Gražina Tulauskaitė, RŪKAI, eil. 10
LOS ANGELES VYSKUPAS PAS LIETUVIUS 11
V. Seirijis, DAINA MUS GAIVINA 13
KĄ VEIKIA SKAITYTOJAI 13
J. Kuzmickis, KIEK LIETUVIŲ ANGLIJOJ 14
K. Rimtautas, IŠ BOSTONO LIETUVIŲ GYVENIMO 15
KAIP ĮSIKŪRĖ IR GYVENA
ANTANAS IR ROZALIJA JANUŠAUSKAI 16
LITHUANIANS, YOU ARE NOT HELPLESS by Regina Victoria Hunt 17
THE COLD WAR, An Interview With Professor Pakštas 18
KRYŽIAI, a fragment of novel by V. Ramonas 20
LITHUANIANS HELP INDIANS BUILD CHURCH IN PALM SPRINGS 21
THE INTERNATIONAL SCENE etc. 22

Juozas VITĖNAS ..... Vyr. Redaktorius / Editor-in-Chief
Vladas BAKŪNAS ..... Redaktorius / Editor
Milton C. STARK ..... Angliškos dalies redaktorius / Editor of English Section
Povilas PUZINAS ..... Redaktorius-dailininkas / Art Editor

Antanas F. SKIRIUS, leidėjas / Publisher

Juozas URBONAS ..... Administratorius / Business Manager

Redakcijos atstovai / Assistant Editors — A. BARONAS, Chicago, Ill.; V. ROCEVIČIUS, Cleveland, Ohio; L. VALIUKAS, Dayton, Ohio; V. VOLERTAS, Philadelphia, Pa.

Straipsniai, prie kurių yra pažymėtas autorius arba pridėti jo incialai, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

The opinions expressed in signed or initialed articles are not necessarely those of the editors.

Redakcijos ir administracijos adresas:
Address all Editorial and Subscription Mail to
9204 S. BROADWAY, LOS ANGELES 3, CALIF
Phone - PL. 4-1377

"LIETUVIŲ DIENOS" yra sujungtos su "KALIFORNIJOS LIETUVIU"
"THE LITHUANIAN DAYS" is combined with "CALIFORNIA LITHUANIAN"

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. / Published monthly, except July and August

Atskiro numerio kaina 30 ct. Single Copy - 30c

PRENUMERATA metams — $3.00 bet kokiame pasaulio krašte. GARBĖS PRENUMERATA $10.00.
SUBSCRIPTION $3.00 per year in any country of the world. HONORARY SUBSCRIPTION $10.00.

Application for entry as second class matter is pending

GARBĖS LEIDĖJAI

Asmenys, paskyrę laikraščio naudai nemažiau 100 dol., laikomi GARBĖS LEIDĖJAIS.

Šio numerio Garbės Leidėjai yra A. ir R. JANUŠAUSKAI, Los Angeles, Calif., paskyrę 100 dol.

Ankstesnių numerių Garbės Leidėjai, paskyrę po 100 dol.:
EMILIJA ŠLIAKIENĖ, Los Angeles, Calif.,
ONA SAMSONAITĖ, Los Angeles, Calif.,

GARBĖS PRENUMERATORIAI

BALBINA ABROMAITĖ, Los Angeles, Calif.
KUN. I. ALBAVIČIUS, Cicero, Ill.
J. ĄŽUOLAITIS, Los Angeles, Calif.
JOHN BARDY, Chicago, Ill.
VYTAUTAS BELECKAS, New York, N. Y.
KUN. V. ČIŽAUSKAS, Los Angeles, Calif.
A. ir S. DERINGIAI, Los Angeles, Calif.
F. DIRGĖLA, Los Angeles, Calif.
WM. & B. GRIGALUN, Los Angeles, Calif.
P. JANKIEWICZ, Huntington Park, Calif.
KUN. P. JURAS, Lawrence, Mass.
J. KILMONIS, Los Angeles, Calif.
FLORENCE KORSAK, Los Angeles, Calif.
ZIGMAS KRUMINAS, Los Angeles, Calif.
KUN. J. KUČINSKAS, Los Angeles, Calif.
FRANK MASON, Montrose, Calif.
B. NAGINIS, Los Angeles, Calif.
PROF. K. PAKŠTAS, Pittsburgh, Pa.
KUN. J. PAŠKAUSKAS, Chicago, Ill.
JOSEPH C. PETERS, Altadena, Calif.
ALGIS REGIS, Los Angeles, Calif.
A. RUIGYS, Los Angeles, Calif.
KUN. P. SABULIS, Hartford, Conn.
ANN SAMSON, Los Angeles, Calif.
FRANK SATKAUSKAS, Chicago, Ill.
FRANK SPEECHER, Los Angeles, Calif.
BERNICE STARK, Santa Monica, Calif.
KAZYS SUROMSKIS, Phoenix, Ariz.
D. TARVID, Altadena, Calif.
S. TIKNIS, Los Angeles, Calif.
JUOZAS URBONAS, Los Angeles, Calif.
J. ZALGA, Chicago, Ill.
P. ŽILINSKAS, Los Angeles, Calif.
F. ŽUKAUSKAS, Los Angeles, Calif.

TRŪKSTA "L.D." 1 NR.

Jau pritrūkome "Lietuvių Dienų" Nr. 1, ir todėl Gerb. Platintojus maloniai prašome galimai greičiau mus juos grąžinti, jei šio numerio būtų dar užsilikę.
Administracija

LIETUVIŲ
DIENOS

Šiuo metu įvairiuose Amerikos miestuose padorieji lietuviai aktyviai pasireiškia prieš savo komunistuojančius tautiečius. Čia matome Los Angeles. Calif., lietuvius pikietuojant liet. komunistų susirinkimą. / Loyal Lithuanian Americans in various cities throughout the U.S are protesting against their communist countrymen. Here Los Angeles Lithuanians are seen picketing a Lithuanian communist gathering (See article on anti-Communist demonstrations in other cities on Page 22) V. Pažiūros foto.

AMBASADORIAI ar VERGAI

PROF. STEPONAS KOLUPAILA

— Mes nesame nei imigrantai, nei pasigailėtini benamiai, mes esame laikinieji šio krašto svečiai. Mes - politiniai tremtiniai, kovos už savo Tėvynės laisvę šaukliai, savo krašto ambasadoriai! Totalinė despotija pavergė Lietuvą bei pusę Europos ir graso sugriauti Vakarų kultūrą. Mes, tos despotijos liudininkai ir kankiniai, esame pasaulio sąžinės žadintojai!

Kas gi mes esame iš tikrųjų?

Palikome savo šalį gelbėdami gyvybę, pabėgome nuo Rytų barbarų žiaurumo ir begėdiškumo, nenorėdami meluoti ir eiti prieš savo sąžinę. Pakėlę pakartotinių okupacijų sunkumus, karo ir bombardavimų pavojus, netekę turto ir darbo įrankių, per penkerius metus gyvenome sugriautos Vokietijos ubagynuose, pusiau alkani, be doro darbo. Pagaliau, gelbėdamiesi iš Europos, išsibarstėme po platųjį pasaulį, geros širdies žmonių ir tam tikrų išskaičiavimų dėka.

Naujose aplinkybėse radom šiokią tokią pastogę ir darbo, kuris mums sudaro gyvenimo pagrindą. Tas darbas, dažniausiai, nėra savo srities, išmoktas ar pamėgtas. Kartais ir diplomuotam žmogui tenka dirbti vadinamą juodąjį darbą.

Tačiau, ar mes jaučiamės esą vergai? Šioje valstybėje joks darbas nelaikomas negarbingu. Už nemalonų darbą kartais geriau apmoka. Normalus reiškinys, kad "paprastas" fabriko darbininkas gauna aukštesnį atlyginimą, kaip to fabriko inžinierius. Menkiausiai apmokamas "baltarankių" darbas. Mokytojai tiek pat uždirba, kiek mokyklų sargai.

Svarbiausia, kad darbą atlikę esame laisvi, lygūs su visais, nors nesame piliečiai. Nebijome, kad naktį įsiverš policija dokumentų tikrinti, kaip būdavo stovyklose, ar suimti ir ištremti, kaip būdavo pas rusus ar vokiečius. Įstatymų ir papročių ribose kiekvienas gali elgtis taip, kaip jam patinka. Tokios laisvės tikrai nebuvome matę per 10 metų.

Pareigų turime nemažai, kartais daugiau, kaip vietos gyventojai. Be visokių, visiems lygiai privalomų mokesčių, turime eilę savų: organizacijos, rinkliavos, spauda, parama nelaimės draugams. . .

Jaučiamės vienos bendruomenės nariai, vieningi ir solidarūs. Džiaugiamės, jei kitam lietuviui sekasi, kenčiame, kai skaitome apie blogą lietuvio darbą. Jaudinamės, kad kai kurie mūsų broliai, apakę nuo Maskvos "saulės" ar jos išlaikomi, meta šešėlį ant visų mūsų . . .

Nauji žmonės po truputį pradeda apsiprasti, pramoksta kalbos, prisitaiko prie vietos standartų. Kai kurių profesijų žmonės jau prasimuša: keletas gydytojų, keliolika inžinierių gavo diplomų ir teisių pripažinimą. Toliau eis lengviau. Ypač jaunimas, gabesnis mokslui ir lankstesnis kalbai, greit prasimuš ir pasieks vietinio gerbūvio lygį.

Labai svarbus dalykas, kad visi esame priversti mokytis, ir ne vien specialybės. Čia gauname auklėjimą politinio ir ekonominio gyvenimo srityje, stebime visuomeninius ir darbo santykius, matome labai aukštą civilizacijos lygį, nepaprastą elektros ir motorų išsiplėtimą, nuostabų transportą. Toks perauklėjimas daugeliui mūsų yra tikrai naudingas.

Kai įvyks mūsų svajonės ir Lietuva bus laisva, mūsų "kryžiaus keliai" padės sukurti naują, tobulesnį ir prasmingesnį gyvenimą savo šalyje.

Todėl su rezignacija turėtumėm atsakyti į klausimą: kas gi esame? Esame mokiniai, išsiųsti į pasaulį pastudijuoti politikos, ekonomikos, technikos, praktikos, užsigrūdinti gyvenimo kovose ir pasiruošti naujam šviesesniam ir vertingesniam gyvenimui.

Belieka apsišarvuoti būtina mokiniams kantrybe ir ruoštis išlaikyti būsimuosius kvotimus!

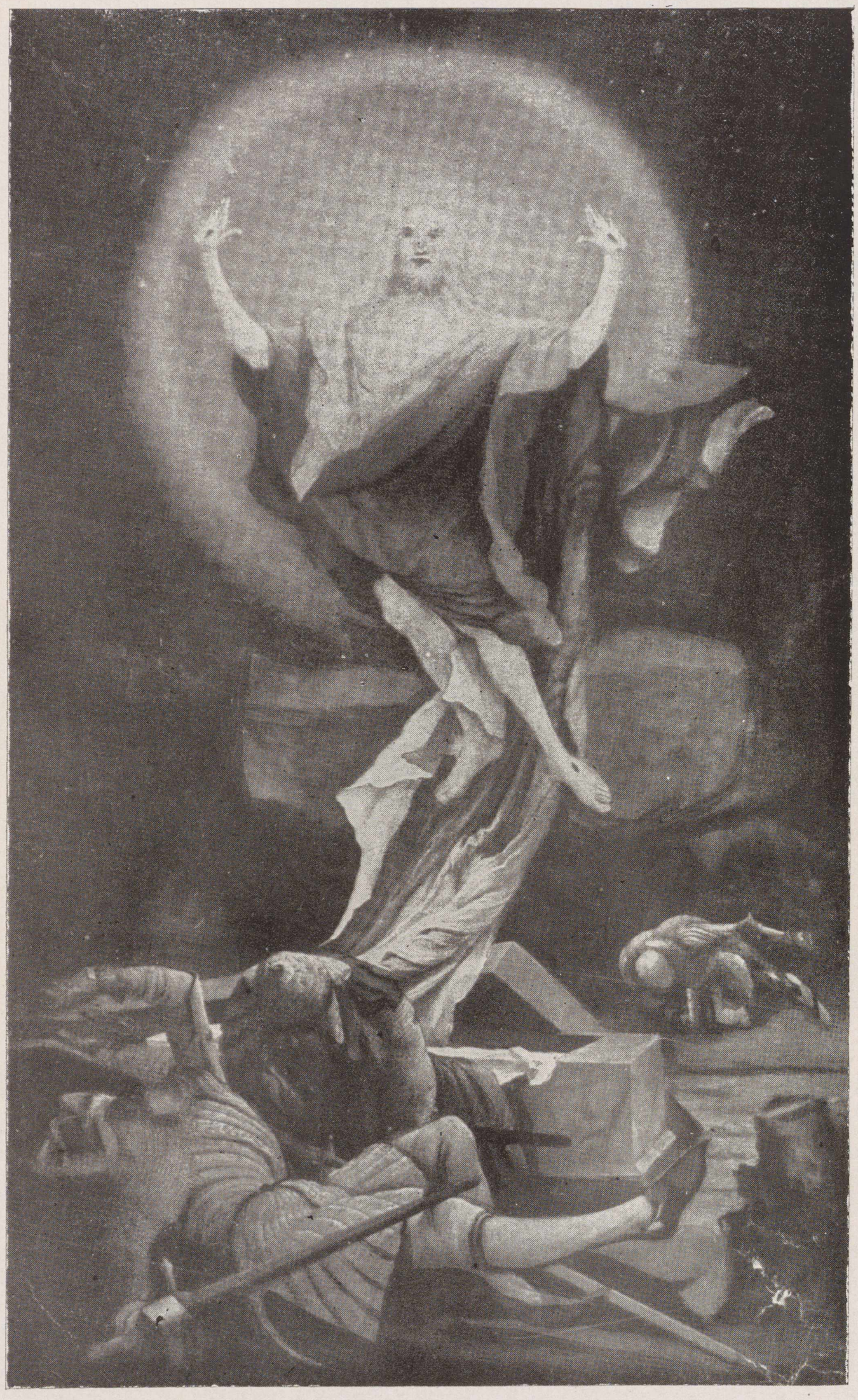

M. Gruenewald "Kristaus Prisikėlimas" / Christ's Resurrection - Painting by M. Gruenewald

ALELIUJA

Kun. L. Jankus

Ir dirbame ir kovojame ir svajojame apie lietuvių tautos laisvę ir prisikėlimą. Jau ir nusivyliman ne vienas patekome. Jei po tiek vargo ir vergijos metų brangioji Lietuva staiga taptų laisva, prisikeltų, tai būtų pati didžiausia mums staigmena, stačiai stebūklas, kuriuo nenorėtume tikėti.

Toks stebūklas kadaise atsitiko Palestinos krašte. Kristaus iš mirties prisikėlimas buvo tokia staigmena, kad ji pritrenkė ne tik Jo priešus, bet ir mokinius, apaštalus. O pats Kristus viešai ir aiškiai buvo skelbęs, kad žemės viduriuose Žmogaus Sūnus nebus ilgiau kaip tris dienas.

Kristaus priešai net samdė sargus liudyti, kad Kristaus kūną pavogė mokiniai, kad galėtų Jo prisikėlimu klaidinti minias. O Kristaus mokiniai netikėjo, kad Kristus prisikėlė, kol savo rankomis nepalytėjo Jo žaizdų, nors matė Jį valgant ir girdėjo kalbant.

Įsitikinę nužudytą Kristų esant vėl gyvą, jie nesiliovė kartoti aleliuja, t.y. girkite Viešpatį, laudate Dominum. Tai tas pats aleliuja, kuriuo persunkta Katalikų Bažnyčios Velykų liturgija. Tiktai senovėj aleliuja buvo vartojamas ne vien liturgijoj. Aleliuja buvo krikščionių pasisveikinimas, paguoda ir pasididžiavimas.

Tiesą sakant, aleliuja buvo žinomas ir senojo testamento žydams, kurie jį vartodavo, kai susitikdavo netikėtą draugą arba kai juos ištikdavo koks staigus džiaugsmas. Tas pats aleliuja buvo apaštalų sugiedotas po paskutinės vakarienės. Tačiau aleliuja tapo pilnai prasmingas tik Kristui įveikus mirtį. Avinėlis atpirko avis, nekaltojo mirtis sutaikė kaltuosius žmones su dangiškuoju Tėvu. Tada aleliuja įgijo pilnutinę prasmę.

Deja, jau senokai pradėta tąjį aleliuja slopinti, gesinti. Nuo pat prancūzų revoliucijos laikų iki mūsų dienų vis mažiau ir mažiau paliekama vietos Viešpaties gyrimui. Atradimai, išradimai, filosofijos gudrybės pradėjo sau reikalauti hossana. Jau seniai buvo skelbiama, kad vieną kartą su paskutiniuoju popiežiaus karstu bus palaidotas ir aleliuja.

Kat. Bažnyčia tačiau nenurimo. Kiekvieną pavasarį, per kiekvienas Velykas ji vis iš naujo kartoja aleliuja. Ji tai skelbia iš kartos į kartą, nuo vieno pasaulio krašto iki kitam: girkite Viešpatį - aleliuja.

Atsiskaitymo valanda nebetoli. Jau ir žemės akimis galima matyti, kad pasaulis pasidalino į du frontus. Apie tai kalbam dažnai kitiems ir kaip šaukliai išeiname prieš Antikristą, skelbiame piktus tironų darbus, bet patys dar nežinome, kuriam pagaliau Dievui tarnaujame. Norėtume būti apaštalais, ugnimi svaidyti, baisius dalykus liudyti, o mūsų pačių paskutinieji darbai ne ką geresni už pirmuosius. Dega kažkur širdies kamputy tikėjimo žiežirba, bet retai kuriam iš mūsų baisios išgyventos valandos įpūtė tikėjimo ir meilės ugnį.

Tad argi nereikėtų daugiau užleisti vietos savo galvojime prisikėlimo mintims, ar nedaugiau skirti jėgų prisikėlimo darbams ir ar ne garsiau sušukti: aleliuja, garbinkite Viešpatį?

Medžiagos kova prieš dvasią tebevyksta. Paskutiniuoju laiku ji gal dar ryškesnė, žiauresnė. Mes norime būti dvasios pusėje, mes tikime jos pergale ir nesuklysime. Neįveikė dvasios auksu išsipuošę Romos legionai, nesutriuškino išalkinti liūtai kolizejuose, neužmuš nė kruvinieji Antikristo budeliai. Tačiau mes negalime būti tik prisikėlimo pranašai ir stebėtojai. Ne tas kelsis, kuris mylėjo kovojantį ir tikėjo jo laimėjimu, bet tas, kuris kartu kovojo ir kentėjo; tas turės teisę paskutinis tarti: aleliuja!

BALFo aktualieji rupesciai

Pasikalbejimas su BALF pirm. kan.prof.J.B.Konciu

Kan prof. J. B. Končius, BALF pirmininkas / Canon J. B. Končius, President of the United American - Lithuanian Relief Fund (BALF)

Norėdama savo Skaitytojus supažindinti su aktualiais Bendrojo Amerikos Lietuvių Fondo reikalais, "Lietuvių Dienų" redakcija kreipėsi į BALFo pirmininką kan. prof. J. B. Končių, kuris maloniai sutiko atsakyti į jam pastatytus klausimus.

– Kiek lietuvių atvyko į JAV ir kiek dar laukiama atvykstant?

– Iki šiol pagal DP aktą jau atvyko 17.636. Be šio skaičiaus dar yra atvykusių pagal kvotą arba kaip Amerikos piliečiai virš 2.000. Tokiu būdu viso atvykusių yra apie 20.000. Dar laukiama atvykstant apie 6.000.

– Kokiuose steituose daugiausia apsigyvena atvykusių ir kaip jiems vyksta JAV-se pritaikyti savo profesinį pasiruošimą?

– Daugiausia apsigyvena tuose steituose, kuriuose yra didesnės lietuvių kolonijos. Pirmoje vietoje stovi Illinois, paskui eina New York, Connecticut, Massachusetts, Michigan ir tt. Savo profesinį pasiruošimą pritaikyti geriausiai vyksta gydytojams. Jie daugumoj gauna darbą ligoninėse. Po jų eina inžinieriai, kurių apie 30 procentų dirba savo profesijose arba artimose darbo srityse. Kiti dirba paprastą darbą dirbtuvėse, kol įgys patyrimą šiame krašte ir pramoks kalbos. Dalis profesorių yra gavę darbo kolegijose arba universitetuose, kur jie dėsto savo specialybėje. Kitų profesijų tremtiniams yra sunkiau prisitaikinti; tenka imtis bet kokio darbo, kad užsidirbtų pragyvenimui.

– Kokie yra atvykusiųjų santykiai su senaisiais JAV lietuviais; kokie būtų Jūsų pageidavimai šiuo atžvilgiu?

– Bendrai paėmus santykiai yra geri. Dauguma tremtinių gerai užsirekomendavo, įsijungė į vietos parapijas ir į visuomeninį darbą. Kaip visada, yra ir išimčių, kurios nuodija gerą tremtinių vardą. Tačiau neigiamų atsitikimų buvo mažai ir tenka pageidauti, kad jie visai išnyktų. Mano pageidavimas yra, kad tie santykiai būtų kuo geriausi. Tam tikslui reika tiek iš tremtinių, tiek iš senesniųjų lietuvių pusės parodyti daugiau supratimo vieni kitiems. Esant geriems norams, santykiai būna širdingi ir iš to susilaukiame naudos visiems lietuviams.

– Kiek šelptinų lietuvių liks Europoje? Ar numatoma jiems suteikti pakankamai paramos?

– Europoje liks apie 4.000 šelptinų lietuvių, kurie nepraleidžiami pro imigracijos įstatymo varžtus. Tai yra daugiausia džiovininkai, chroniški ligoniai, invalidai, paliegėliai, senesni 60 metų, našlės su mažais vaikais ir p. Jie šaukiasi mūsų pagalbos. BALFas teikia jiems paramą, tačiau toji parama pareina nuo to, kiek lietuvių visuomenė suaukoja.

– Kaip vyksta lėšų organizavimas, ir kokie yra BALFo planai šioj srity?

– BALFo direktoriai ir valdyba kreipėsi į Amerikos lietuvių visuomenę ir į organizacijas, prašydami paremti BALFą ir tuo prisidėti prie lietuvių gelbėjimo darbo. BALFo planai šioje srityje yra atvežimas 600 lietuvių į Michigano valstijos ūkius ir sušelpimas tų, kurie negali emigruoti, o taip pat tęsimas imigraci-

jos, visaip gelbstint atvykstančiuosius. Visas šis platus darbas reikalingas pinigų ir kiekviena auka labai brangintina.

— *Ar nenumatoma sušelpti ir JAV į sunkumus patekusių lietuvių?*

— Taip, tačiau tik labai išimtinais atvejais. Dėl trūkumo lėšų pinigais atvykusius tik tada sušelpiame, jei jų kvietėjai bei artimesni giminės visai nepajėgia. Pav. kai tremtinys Kilikevičius susirgo džiova ir buvo paguldytas į ligoninę, o jo žmonai gręsė deportacija, tai BALFo valdybos nutarimu buvo suteikta paskola sumoje $517.00 apmokėti už gydymą. Daiktais, ypač drabužiais, tai dažnai atvykusius tremtinius sušelpiame. BALFo skyriai taip pat gelbsti atvykusiems tremtiniams, parūpindami jiems reikalingiausių įsikūrimo pradžioje baldų, indų ir p. Šioje srityje daugiausia iniciatyvos galėtų parodyti vietos BALFo skyriai.

— *Kaip vyksta įvairioms lietuvių grupėms bendradarbiauti BALFo darbe?*

— Įvairių grupių bendradarbiavimas vyksta sekmingai. Visi mes norime pagelbėti lietuviams, nežiūrint jų pažiūrų ir nuomonių skirtumo.

— *Kokie būtų Jūsų pageidavimai lietuvių visuomenei?*

— Mano pageidavimai yra, kad lietuviai dirbtų vieningai ir bendromis pajėgomis prisidėtų prie lietuvių gelbėjimo. Labai svarbu, kad į BALFo organizaciją įsijungtų kuo daugiausia lietuvių. Suburtomis pastangomis pajėgsime nuveikti mūsų sunkius uždavinius. Visagalis Dievas atlygins gausiomis malonėmis už mūsų artimo meilės ir gailestingumo darbus, - baigė pasikalbėjimą BALFo pirm. kan. prof. J. B. Končius.

Ta pačia proga yra pažymėtina, kad šiais metais sueina kan. prof. J. B. Končiui jo 25 metų visuomeninio darbo Amerikoje sukaktis.

Kan. prof. Juozas B. Končius gimė Juozo ir Antaninos (Stankevičiūtės) šeimoj 1891 gegužės 23 d. Antininkų vnk., Stulgių parapijoj, Tauragės apskr. Pradžios mokslą baigė Lietuvoje, o gimnaziją lankė Petrograde. Kunigų seminariją baigė Kaune ir 1917 m. sausio 6 d. įšventintas kunigu.

Pirmaisiais kunigystės metais (1917) vokiečių okupuotose Šiaulių ir Kuršėnų apylinkėse organizavo mokytojų kursus ir mokyklas bei bendradarbiavo Vilniuje leidžiamame dienrašty "Viltis". Vokiečių okupacinės valdžios persekiojamas už šią veiklą ir vengdamas suėmimo tų pačių metų pabaigoje išvyko į Vokietiją karo belaisviu kapelionu, kur išbuvo iki pirmojo pasaulinio karo pabaigos. Grįžęs į Lietuvą, buvo Lietuvos vyriausybės pakviestas vykti į Berlyną ir ten rūpintis grąžinimu lietuvių, buvusių karo belaisvių.

1920 m. jis buvo paskirtas kapelionu Šiauliuose, kur jis daug pasidarbavo moksleiviams šelpti.

1921 m. spalio mėn. jis buvo Lietuvos vyriausybės pasiųstas į Sov. Rusiją sutvarkyti grąžinimą tėvynėn pabėgusių ir ištremtų žmonių reikalus.

1923 m. rugpiūčio mėn. "Vilties" draugijos deleguojamas į JAV parinkti aukų mergaičių bendrabučiui ir atstovauti Lietuvos Katalikų Centrą. Misija pasisekė puikiai: surinko 10.000 dol., už kuriuos Šiauliuose buvo pasatyti gražūs namai mokytojams ruošti. Nors ši misija turėjo užtrukti 3-4 mėn., bet norėdamas geriau pažinti Amerikos švietimo sistemą ir išmokti anglų kalbos, įstojo į Katalikų Universitetą Washingtone. Po trijų metų, baigęs studijas, buvo paskirtas šio universiteto prefektu ir kviečiamas skaityti

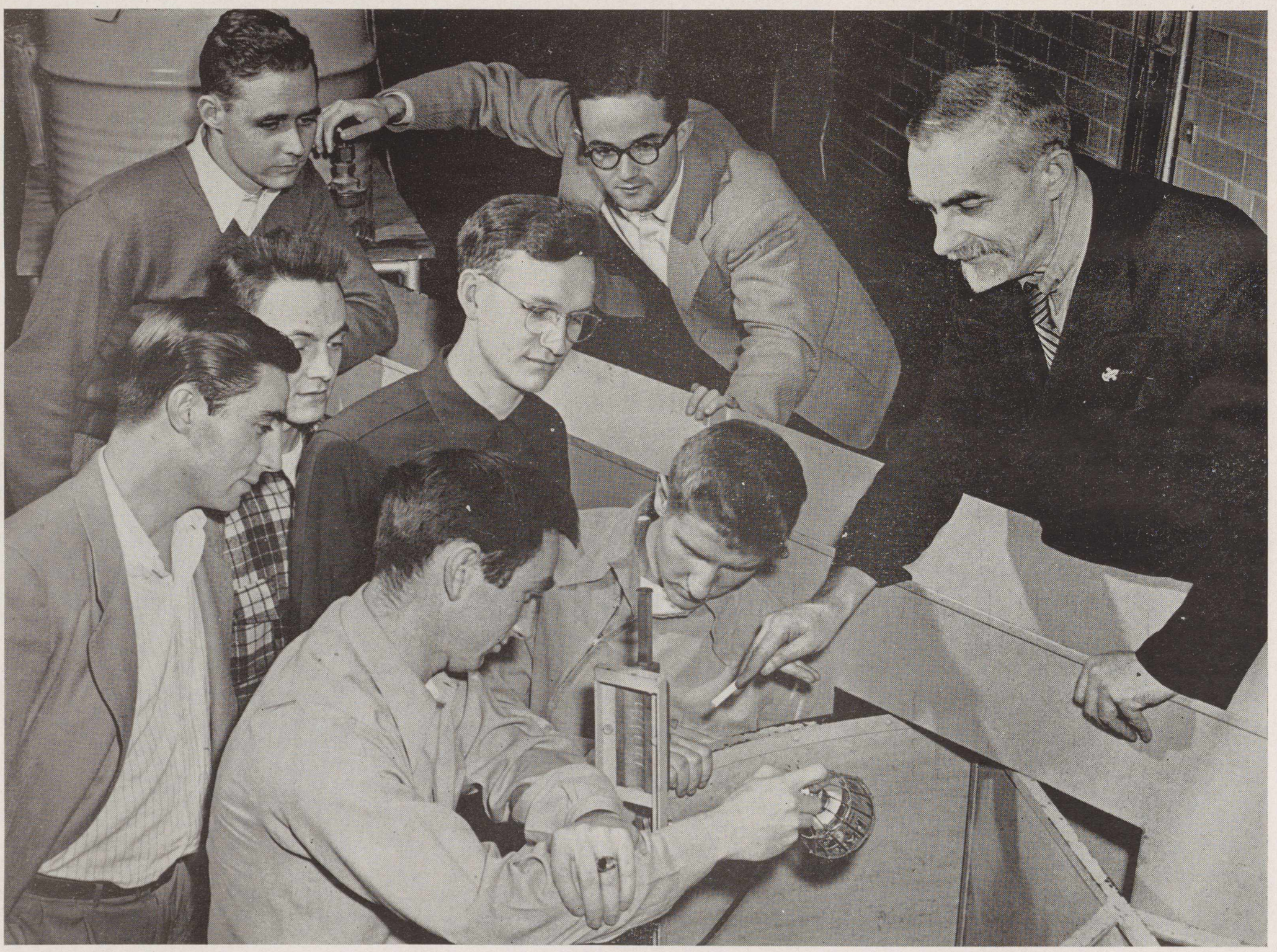

Prof. Steponas Kolupaila su studentais garsiojo Notre Dame Universiteto hidraulikos laboratorijoj. / Prof. Steponas Kolupaila demonstrating hydrological techniques to students of Notre Dame University

I aisciu vienybe

Mintis, kad baltų tautoms reikia vienytis, jau seniai turi daugiau ar mažiau pritarėjų. Ją ypač puoselėjo lietuvių-latvių vienybės šalininkai. Dabar, kai jau yra kalbama apie visos Europos jungtines valstybes, ši mintis įgauna ypatingo aktualumo.

Šiuo klausimu Anglijoj išeinančiame "Britanijos Lietuvy" (Nr. 7/132) tilpo D. Britanijos Latvių Lietuvių Centr. sk. pirm. V. Tamanio (latvio) straipsnis, kuriame jis rašo:

"...tebūna man leista dar kartą kviesti aiščių gentis vienytis. Dalis mūsų jau yra į ankstyvesnius kvietimus atsiliepę, dalis dar vienybės idėjai nepribrendę ir delsia. Kita dalis vėl klausia: "Ką siulo mums vienybė?... Ką gero aiščių vienybės idejos skelbėjai duosite mums Lietuvos ir Latvijos tėvynės vietoje? Ar nebus pažeminta mūsų lietuviška ar latviška garbė, jei seksime jūsų kvietimu? Kas pavaduos mūsų šventųjų vėliavų spalvas, skambiųjų himnų garsus, mūsų žilas sostines ir mūsų siekimus?

Ne, lietuvi, ir dar kartą ne, latvi. Kaip dvi skambios kanklės stygos, kaip Nemuno ir Dauguvos vandenys vienijasi Baltijos jūroje, taip kviečiame vienytis abi aiščių genties šakas. Kiekviena turi savo grožio ir vertybių, bet jų, tačiau, pagrindas yra vienas. Būsime ir toliau savo kieme kiekvienas sau, bet bendrame reikale tebūname vienas. Mes galime atskirai gerbti motiną Lietuvą ir motiną Latviją ir būdami suvienyti. Mums susivienijus ir jos vienisis į musų bendrą ir pirminę tėvynę Aistiją"

"Padėkite mums savo sienas apibrėžti tikrovėje.

Šio meto Europos valstybių statistikoje Aistija yra apytikriai 156.000 km. ploto.

Matome, žemėlapyje yra trys aiščių tautų žemės, kurioms reikia viena valstybe tapti. Tai Lietuva, Latvija ir atgimstanti Prūsija. Tegu Aistijos herbe jas per amžius vaizduoja baltieji Gedimino stulpai. Garbės vietoje — vidury, tebūna atžymima Lietuva - šimtmečių sunkiausių kovų kovotoja. Greta tegu budi Latvija ir Prūsija. Kartą garbės vieta Latvijos herbe buvo parodyta Žemgalės trijų auksinių žvaigždžių vainikų. Garbės vietoj tebūna jis ir Aistijos herbe.

Trys auksinės žvaigždės Pirmo Pasaulinio Karo metu vaizdavo Kuržemės. Vidžemės ir Latgalės vienybę. Aukime didingesni. Ir trys aukso žvaigždės per amžius tešviečia Lietuvos, Latvijos ir iš galutinio pranykimo išvaduotos Prūsijos vienybei.

Vieną auksinę žvaigždę dėsime Kauno herbe, antrą - Rygos ir trečią - prūsų Karaliaučiaus herbuose. Kaip šie miestai garbingai neštų savo žvaigždes, Vilnius tegu neša baltuosius Gedimino stulpus ir Aistijos sostinės garbę. Jis tai iškovojo šimtmečių kovose ir nusipelnė dėl istorinio pirmos aiščių tautos lietuvių suvienijimo.

Aiščių vėliavos spalvas parinksime šiaip: geltoną - Lietuvos, baltą - Latvijos, o raudoną - Prūsijos ir kitų žinomų bei nežinomų aiščių genčių...

Esu tikras, kad Aistijos vėliavos plevenime išgirsime aiščių himno garsus...

Kasdien tevartosime tik savo kalbas, kokias kiekvienas iš savo motulės esam išmokę, tačiau kur darbai reikalaus, suderinsim jas ir vartosime vyresniškumo tvarka abi.

...ir jūs turite stebėti tas Europos giminingas tautas, kurios jau yra supratusios tą tautinės moralės tvirtumą, kurį jos įgys būdamos suvienytos. Tebūnie man leista paminėti kelias jų — škotus, anglus, velšus — D. Britanijoj; čekus ir slovakus — Čekoslovakijoj; slovėnus, kroatus, serbus ir makedoniečius — Jugoslavijoj. Talkininkaukite mums ir duokime gražiajam ir kilniajam kūriniui gyvybę."

Iš tikro, mes turėtume daugiau pasvarstyti apie baltų ar aiščių vienybę. Nors klausimo sprendimas priklausys nuo žmonių, gyvenančių tuose kraštuose, tačiau mes ir dabartinėje padėty galime apsvartyti tokios vienybės galimybes ir prisidėti prie pačios minties subrandinimo.

J. Jurgaitis

---

istorijos paskaitas. Be to, jis Columbia Universite, New Yorke, studijavo pedagogiją.

Pakartotinai vysk. McDevitt kviečiamas, atsisako iš universiteto prefekto pareigų ir 1927 m. birželio mėn. užima Šv. Kryžiaus parapijos, Mt. Carmel, Pa., klebono vietą, kur per 18 klebonavimo metų labai daug padarė parapijai, lietuviams ir pačiam miesteliui.

Pačiame mokslo darbo įkarštyje, 1925 m., kan. J. B. Končius pradėjo reikštis Amerikos lietuvių visuomeniniame gyvenime. Tais metais taip jis parašė mokslinę knygą " Švietimas Lietuvoje (1795-1915). Už šį veikalą jam buvo suteiktas Pedagogijos Magistro laipsnis. 1927 m. jis parašė anglų kalboj veikalą "Russian Attitude Toward Union With Rome", už kurį Washingtono Universitetas jam suteikė Teologijos Daktaro laipsnį. Be to, jis yra parašęs keletą vadovėlių, išėjusių po keletą laidų, ir šiaip knygų atskirais klausimas.

Šalia viso to jis rado laiko ir energijos labdaros ir kitiems reikalams: nuo 1934 m. iki 1942 m. jis buvo "Motinėlės" draugijos pirmininkas, 1940-44 m. - Kunigų Vienybės Šalpos Komisijos pirmininkas, o nuo 1944 m. ligi šiol - BALFo pirmininkas.Pastarajam darbui kan. Končius atsidavė visa savo siela, nuolat tais reikalais važinėjo ir rūpinosi. Susipažinti su lietuvių tremtinių padėtimi jis jis pats buvo nuvykęs į Europą ir aplankė visą eilę tremtinių stovyklų.

Už nuopelnus Bažnyčiai ir lietuvių tautai Kauno Ark. Skvireckas jį šiais metais pakėlė į kanauninkus. Praėjusiais metais Kan. Končius pradėjo profesoriauti Fordham Universitete.

Lietuvių taut. šokių grupė, dalyvavusi Milwaukee, Wisc, tautų festivaly, stebi kitų tautų pasirodymą.
Milwaukee, Wisc, Lithuanian folk dancers who performed at the Holiday Folk Fair.

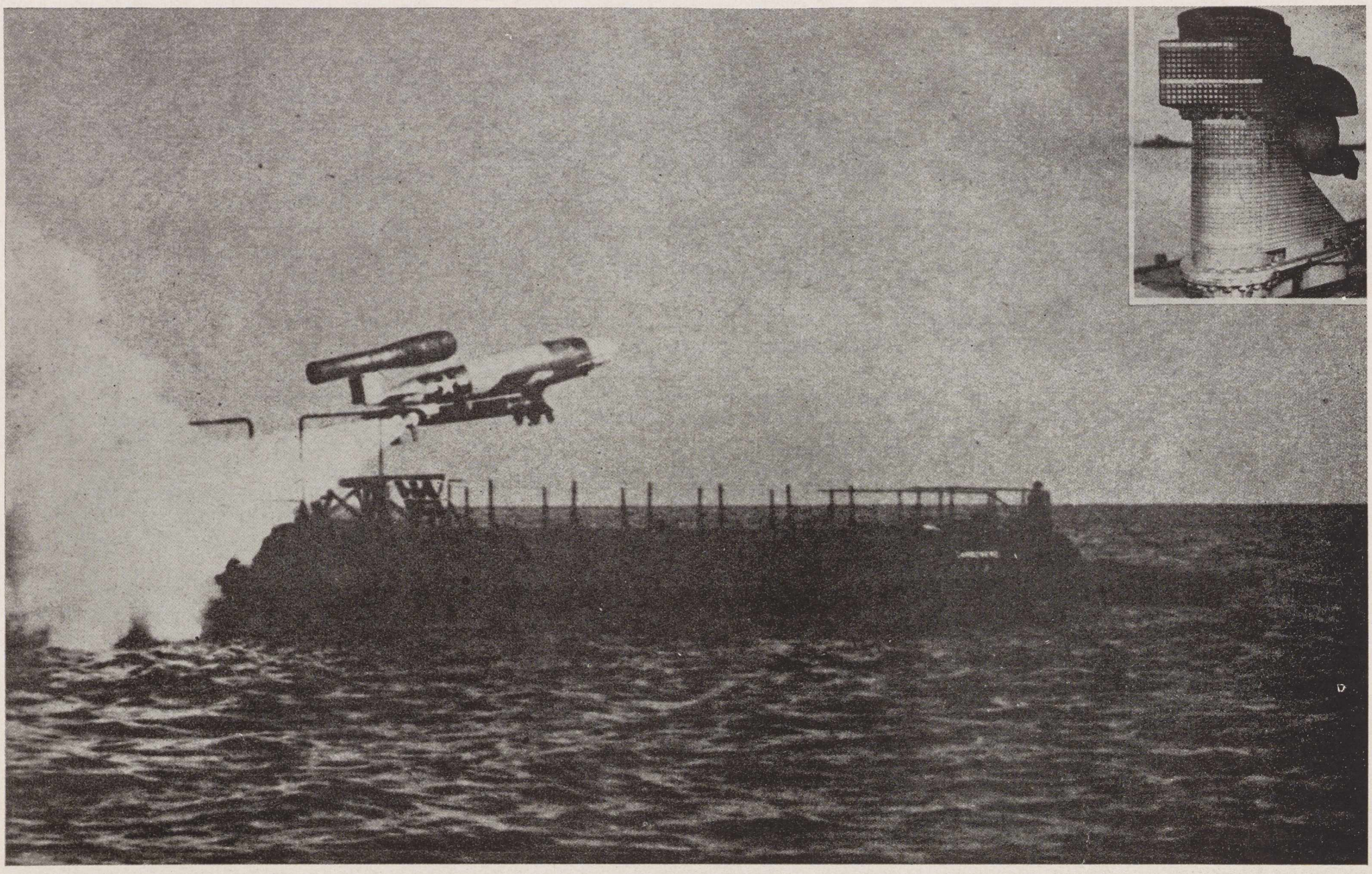

Skrendanti bomba iššaunama nuo JAV povandeninio laivo. Kampe dešinėj - povandeninio laivo kvėpavimo prietasas "Snorkel". /A U.S. submarine launches a guided missile. New equipment, such as the "Snorkel" (right corner), has revolutionized underwater warfare.

Povandeniniu laivu pavojus

Daug kas mano, kad ištobulėjus aviacijai povandeniniai laivai tapo pasenusiu ginklu. Iš tikrųjų, kaip tvirtina šios srities žinovai ("S. E."), povandeniniai laivai šiuo metu yra vienas iš naujųjų revoliucinių ginklų, nuo kurių apsiginti JAV dar neturi tikrų priemonių.

Amerikiečių karių sluogsniuose prileidžiama, kad, karui kilus, priešo povandeniniai laivai gali ne tik nutraukti tiekimo kelius su JAV kariuomene ir sąjunginin-kais užjūry, bet ir apšaudyti JAV pakrantes skrendančiomis bombomis toli iš jūros.. O jei priešas galės panaudoti H bombą, tai jis, esą, lengvai gali iš povandeninių laivų sunaikinti New Yorką, Bostoną, San Francisco, Los Angeles.

II pasaulinio karo metu pov. laivai buvo abiejose kariaujančiose pusėse standartinio tipo. Jiems reikėjo iškilti į paviršių, kad galėtų prisikrauti baterijas. Kadangi tai užtrukdavo ilgai, tai jie buvo lengvai pastebimi lėktuvų bei laivų.

Ir šitokio tipo pov. laivai paskandino amerikiečiams 14 mil. tonų gerybių ir tūkstančius karių. Kovai su jais buvo įjungta ketvirtadalis mokslininkų ir per 4 metus išleista apie 100 bil. dolerių.

1944 m. pavasarį vokiečiai išrado pov. laivų kvėpavimo aparatą, vad. Snorkel, kuris įgalino povand. laivus prikrauti baterijas, esant jiems pasinėrus, tik Snorkel aparatą iškišus paviršiun. Kartu buvo pašalinti ir visi įrengimai, kurie buvo jiems reikalingi esant paviršiuje. Tai padidino jų greitį ir vikrumą.

Šitais patobulintais pov. laivais Hitleris nespėjo pasinaudoti, nors buvo jų pradėta statyti apie 120 Baltijos jūros uostuose.

Vokiečiams kapituliavus dauguma šių pov. laivų pateko į sovietų rankas kartu su inžinieriais, laivų technikais ir komandieriais. Po to Rusija tuoj pradėjo masinę pov. laivų statybą. Dabar JAV žinovai tvirtina, kad sovietai jau turi apie 270 paskutinio modelio tokių pov. laivų. Spėjama, kad iki 1951 m. pab. sovietai turės tarnyboj jau 1.000 tokių laivų. Amerikiečiai tarnyboj turi tik 75 pov. laivus, kurių tik apie pusę yra patobulinto vokiečių tipo.

Amerikiečių bandymai parodė, kad skrendančios bombos (guided missiles) lengvai gali būti paleistos nuo pov. laivo. Tokios, vokiečių V-1 tipo bombos iš 200 mylių daro 5 mylių paklaidą, ir todėl jų panaudojimas su atominiu užtaisu, kuris labai brangiai kaštuoja, neapsimoka negyvybiniams taikiniams. Tačiau taip nelima manyti dėl H bombos, kurios naikinamasis plotas yra tiek platus, kad minėta paklaida daug nereiškia.

Taip pat pov. laivai dabar plaukia 2 kartus greičiau negu prieš 6 metus. Jie gali užpulti konvojus ir iš toli juos apšaudyti.

F. B.

VYRŲ IR MOTERŲ TAUTIŠKO
PAŠALPINIO KLUBO
P I K N I K A S

įvyksta 1950 m. balandžio (April) 30 d. Arroyo Seco Park.

Pradžia 1 val. p.p. Pabaiga - iki vėlumos

Pietūs 1 dol., vaikams 50c.

Visi lietuviai yra nuoširdžiai kviečiami atvykti ir smagiai praleisti laiką.

Programoj - įvarūs žaidimai ir sportas

Ta proga visi lietuviai yra kviečiami stoti nariais į Klubą ir paremti jo kilnų darbą. Susirinkimai yra daromi kiekvieno mėnesio pirmą trečiadienį 843 So. Bonnie Brae, Los Angeles, Calif.

Vyrų ir Moterų Taut. Pašalpinis Klubas

DAIL. P. PUZINAS KALIFORNIJOJ

Neretas naujai atvykusiam pasako: "Užmiršk, kuo buvai, prisitaikyk prie sąlygų ir gyvensi". Ir nemažai mūsų tautiečių šiandien Amerikoje dirba ne tokį darbą, kuriam jis nesiruošė bei kurio nemėgsta ir todel visas jo kartais ilgametis mokslas ir pasiruošimas nueina veltui.

Tačiau ne visi sutinka su minėtu patarimu, bet ryžtingai imasi užakcentuoti, kad jie ne tik neužmiršo, kuo jie buvo, bet ir deda visas pastangas vėl susidaryti sąlygas dirbti savo profesijoj.

Šitokių "nepamokomų" yra visose profesijose. Juo galima laikyti ir dail. Povilą PUZINĄ, kuris prieš trejus metus atvykęs iš Vokietijos įsikūrė Kalifornijoj, čia atsidarė savo studiją ir dirba kaip kuriantis dailininkas.

Jei norėsi dail. P. Puziną aplankyti jo studijoj, veltui jos ieškosi Los Angeles "Down Town" ar Hollywoodo prekybiniame centre. Jis yra įsikūręs Hollywoodo "užkampy", garsiajame Sunset Strip (8226 Sunset Blvd., Hollywood, Calif.), kur yra "susimetę" visi žymesnieji dailininkai ir kitokie menininkai.

— Amerikos publika dailininką vertina pagal tai, kokioj vietoj jis turi savo studiją, - pasakoja dail. P. Puzinas.

Todėl jis, norėdamas "prasimušti", dėjo visas pastangas, kad patektų į šį "užkampį".

— Buvo didelių sunkumų, - sako dail. P. Puzinas, - kol susiradau čia patalpas, tačiau padedant vienam amerikiečiui dailininkui, pavyko.

Dailininkui gauti studijai tinkamas patalpas apsunkina dar ta aplinkybė, kadangi reikia, kad studijoj dienos šviesa kristų iš viršaus. Tam jau reikia specialios statybos, ir todėl tokių namų yra mažiau.

—Ar vien tik portretų tapyba užsiimate? - paklausiau dail. P. Puziną.

— Portretus tapau, kad susidaryčiau pagrindą savo egzistencijai.

— Ar lieka laiko grynajai kūrybai?

— Pakankamai.

— Ką dabar kuriate?

— Vienas iš paskutinių didesnių darbų yra "Palangos žvejys". Esu pradėjęs tapyti 20-jo amžiaus madoną, vaizduojančią pabėgėlę moterį su vaikais. Ieškau naujų ir aktualių temų.

—Ar turite kokių didesnių užsimojimų?

— Esu pasiryžęs suruošti savo darbų parodą ir padaryti tournee po Ameriką.

— Kaip eina su portretų užsakymais?

— Užsakymų gaunu pakankamai. Užsakymus duoda tik turtingi amerikonai.

— O kiek gaunate už portretą? -nekukliai įterpiu.

Dail. P. Puzinas šypteli ir sako:

— Eiliniai turtuoliai moka 5-600 dol., o milionieriai iki kelių tūkstančių. Daugausia tenka tapyti milionierių moterų portretus didelio formato.

Dail. P. Puzinas yra nutapęs žinomo filmų magnato Meyer portretą, už kurį gavo 4.000 dol. Portreto pabaigimo proga buvo suruoštas didelis pokylis, kurio metu dail. Puzinas buvo pristatytas kaip lietuvis dailininkas ir jo darbas žinovų aukštai įvertintas.

Yra pažymėtinas dail. Puzino dalyvavimas praėjusį rudenį Kalifornijos visuotinėj dailininkų parodoj, kurioj iš 2.000 norinčių parodoj dalyvauti dailininkų buvo priimta tik 200, ir dail. Puzinas pateko į šį skaičių su savo "Palangos žveju".

Nežiūrint visų klajonių ir pergyvenimų dail. Puzinas nėra praradęs linksmos nuotaikos ir jumoro. Pas jį neretai susirenka meno bičiuliai ir praleidžia vieną kitą valandėlę bohemiškoj nuotaikoj.

G. K.

Dail. Povilas Puzinas savo studijoj Hollywood, Calif. / Artist Paul Puzinas in his studio home in Hollyw ood, Calif.

Sudevetas megstukas

ALOYZAS BARONAS

Tą popietę aš nieko negalėjau veikti. Parėjęs iš darbo radau jos laišką. Ji rašė, kaip visada, trumpai ir reikšmingai ir mane erzino iki pasiutimo. Rodos, mes viską buvom iškalbėję dešimtis kartų, bet ji dėstė šaltai, lyg niekad nieko nebūtų atsitikę ir aš sau pagalvodavau, kad visa tai buvo melas ar sapnas. Keletą kartų perskaičiau laišką ir kiekvieną kartą jį numesdavau ant stalo ir vaikščiodavau po savo didelį kambarį piktas ir liūdnas. Šitokiam nervinimesi aš negalėjau ilgiau būti. Norėjau išeiti į vėją, kad atšaldytų mane kaitinantį neramumą. Perėjau du kartus gatvę ir sugalvojau, kur nors užeiti. Reikėjo žmogaus tam pačiam tikslui, kaip ir vėjo. Nusprendžiau nueiti pas Aldoną. Ji buvo netekėjusi, bet turėjo daug metų ir didelį gerumą, ir aš visada savo kvailuos pralaimėjimuos ieškodavau jos draugystės. Aš norėjau pasisakyti kam nors savo netikrumą ir smulkmenas, kurios ėdė mane. Kai šeimininkė įleido mane per duris, ji atsikėlė rašiusi laiškus, ir mes susėdome sofoje. Mes kalbėjom apie paprastus dalykus, bet man tuo momentu labai reikšmingus. Ir ji buvo tokia gera ir suprantanti, kad aš ramiai ir kvailai paklausiau:

— Žiūrėk, Aldona, koks kvailas klausimas: tu tokia gera, bet kodėl palikai viena?

Aišku, kad buvo kvailai paklausta. Net labai kvailai. Bet ji nesumišo.

—Juokinga. Juk tu. Zigmai, žinai, kad moterys kvailos, o vyrai pavydūs. Maždaug tai reiškia tą patį. Ir tu juk dabar jaudiniesi dėl nešiltų jos sakinių, o tas nešiltumas tave prie jos pririša. Nieko nėra blogiau, kai viskas aišku ir gerai. Tada nebėra ko norėti ir nuobodulys pradeda ėsti. Mergaitės turi Dievo duotą sugebėjimą vyrą kankint ir laikyt prieštą. Bet tai tiek to. Klausi, kaip su manim. Visos turim priežastis. Dažniausiai meluojam, nes negerai būti pralaimėjusiai. Kodėl aš viena? Gal dar turiu laiko. O gal ir ne, nes negali žinoti, kada jo neturi ir kada turi.

— Tai buvo prieš keletą metų, — tęsė ji tylesniu balsu ir nusigrižusi nuo manęs, lyg nuo anų įvykių, — gyvenom dar savoj žemėj. Be daugelio pažįstamų turėjau dar du artimesnius draugus. Vienas jų studijavo chemiją, o antras lankė teatro studiją. Chemikas buvo drąsus, vyriškas, bet teatralas įdomesnis savo sunkiu lėtumu. Jie buvo pažįstami, nors ir nebuvo kasdieniniai draugai. Teatro studijos lankytojas Kazys buvo puikiai apsiskaitęs, gerai nuaugęs, mokėjo kalbėti rimtai ir kvailai, bet kada palikdavome vieni, jis būdavo perdaug moteriškas. Jis juokingai pakeldavo rankas, norėdamas jas uždėti man ant pečių, bet sunki nedrąsa jas vėl nusverdavo žemyn. Aš pykdavau dėl šito juokingai nedrąsaus nenaturalumo. Kaip sakiau, jis kalbėti mokėjo, ir skonį turėjo pakankamai gerą. Aš retkarčiais vilkėdavau sportinį megstuką. Jis kartą naiviai ištarė: "Kokia tu graži šitame jo žalume". Mes visos moterys tokios. Aš esu išmetusi geriausias sukneles vien todėl, kad kas nors pasakė jas nesant gražiomis, ir esu nešiojusi papraščiausius drabužius iki neleistino sunešiojimo vien dėlto, kadangi jie kam nors patiko. Kai žinodavau ateisiant Kazį, visada vilkėdavau tuo megstuku ir tikrai atrodydavau jauna ir lanksti. Bet be Kazio buvo chemikas Vytas. Pasakyk, ko nežavi ateitis ir perspektyvos? Visi norim gyvenimo, kuriame blogosios pusės, darbo ir vargo būtų mažiausia. Ir aš nepasidalinau tarp dviejų vyrų. Kartais jie pas mane susitikdavo, kartais visi išeidavom, bet tai buvo vaikiškas žaidimas, kuris pagaliau turėjo išsispręsti. Mane pradėjo vylioti ateitis, o ne originali romantika. Tai puikiai suprato Kazys, ir aš jaučiau jo susirūpinimą. Vieną pavakarį jis sėdėjo prie mano staliuko ir ilgai žiūrėjo į mano nuotrauką. "Kvailas", tarė jis, "juk aš galiu žiūrėti į tave". Aš vaikščiojau po kambarį. Jis staiga pasikėlė nuo stalo, ir aš aiktelėjau jo rankų lanke. Tai tęsės dešimtadalį sekundės. Šiandien, po daugelio metų į viską žiūrint, juokais galiu pasakyti, kad tada būčiau laiminga buvus, jei tas laiko tarpas būtų buvęs dešimt kartų ilgesnis. Toks jis buvo puikus šitame savo nedrąsumo nugalėjime. Ant jo veido paliko lūpų pieštuko žymė. "Duok nosį, nuvalysiu", sakiau juokdamasi žiūrėdama į laimingą ir susirūpinusį. "Vėliau, iš karto bus vienas darbas", ištarė jis tame prieblandos ružavume ir dar kartą jis padarė tą patį. Aš nespėjau išsitraukti. Taip jau kvailai greit jis mane paleido. Šluostant nuo jo veido tamsiai rusvus pusrutulius, kažkas pasibaladojo į duris. Kazys įsigilino į laikraštį. Į vidų įėjo Vytas. Aš uždegiau šviesą ir, rodos, ji mus pagavo kažką bevagiant. Nejaukumas toj staiga užtvinusioj šviesoj stovėjo apčiuopiamas ir matomas.

— Labas vakaras, — tarė jis ir vėliau pridėjo Kaziui, — sakai, kad skaitai? Gerai, bet truputį buvo tamsu.

— Nieko, atmintinai raides žinau, — atsakė Kazys neužsigaudamas.

Stipriai skaitai, net ženklai lieka, — ir pažiūrėjo Vytas į mano žalią megstuką ir į Kazio rudą kostiumą.

Tai buvo pats kvailiausias reikalas. Žvilgterėjau į Kazį: ant jo švarko rankovių ir atlapų kabėjo mano megstuko pūkai. Švelnūs ir žali. Kazys mokėjo būti ramus. Jis laisvai ranka brūkštelėjo per krūtinę. Reikėjo šepečio ir aš jį atnešiau. Taip ir paliko. Po valandėlės juokingos tylos, kurioj aš jaučiau nepasibaigiantį savo skruostų raudonavimą, Vytas tarė: "Einam į kiną." Šis pasiūlymas buvo išganymas. Išėjome. Gatvėj atsisveikino Kazys, norėdamas išvesti iš mūsų trijų tarpo nejaukumą. Bet jis neišėjo kartu su juo. Gal būt ir išėjo, bet jo vieton atėjo pyktis. Su Vytu sėdėjau kine ir bariaus. Mes nieko nematėm ir negirdėjom. Pasakėm vienas kitam visko perdaug. Po to jie pas mane nesilankė. Laikas, kaip vanduo, nuplauna pyktį ir draugystę. Matydavau juos vaikštant abu. Gal būt tuo nesilankymu jie pasidalino mane. Dar buvo mano kely daugiau žmonių, bet apie juos po dešimties metų vieną noriu pasakyti, kad tik mažai tereikia palikti vienai.

Aldona pabaigė ir valandėlę sėdėjom tylūs savo susimąstyme. Paskui paklausiau:

— Ir dabar pavydi draugėms, kurios stumia vaiko vežimėlį?

— Šito nežinau arba negaliu pasakyti, bet matai, kokia smulkmeną mus išskyrė. Nežinau, ar jie gailisi ar ne. Jei pagalvoju, tai tik apie Kazį. Nežinau, kodėl galvoju. O gal ir žinau, nes nereikalingi. Taig, matai, Zigmai, kas išskyrė: sudevėtas megstukas, nes nauji daiktai nesišeria.

Man pasidarė nuobodu pas Aldoną. Vis galvojau apie laišką ir norėjau dar pažiūrėti, argi ten nieko gero nėra. Vėl išėjau į gatvę ir sugrįžau į savo kambarį. "Taip, niekai išskiria žmones, smulkmenos sugriauna gyvenimą", mąsčiau vaikščiodamas po kambarį," mes patys esam kaip pūkai, ir gyvenimas nubraukia ranka kaip šepečiu." Man neišėjo iš galvos mintis apie laišką. Paskui pagalvojau: "Ach, nieko iš to nebus. Aš juk nieko neturiu. Nieko, išskyrus kvailą sentimentalumą. Gyvenimas reikalauja daugiau..."

RŪKAI

Gražina Tulauskaitė

Kalnuos rūkai, kely rūkai —
Dangaus nei žemės nematai.

O saulė slapstos taip toli,
Kad jos paršaukti negali.

Skaitai žingsnius savos širdies
Ir toks čia vienišas jauties,

Kad, rodos, bristum per marias
Gintaro tėviškės surast,

Kur žydi Nemuno krantai,
Kur tu jaunystę palikai.

Los Ange.es vysk. T. Manning apsilanko liet. Šv. Kazimiero bažnyčioje; jo kairėj kleb. kun. J. Kučinskas. / His Excellency T. Manning, Auxilliary Bishop of Los Angeles, who was guest of honor at the St. Casimir Day celebration. At his left - Rev. J. Kučinskas, Pastor of St. Casimir's Church. V. P. Balčiaus foto

LOS ANGELES VYSKUPAS PAS LIETUVIUS

LOS ANGELES ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS KRONIKA

— Kovo 5 d. parapija šventė savo globėjo šv. Kazimiero šventę. 11 val. buvo iškilminga suma, kurioje dalyvavo Los Angeles Arkivyskupo pagelbininkas vysk. T. Manning. Po sumos klebonijoj vyskupą pasveikino dr. Bielskis, gen. St. Raštikis bei kat. organizacijų atstovai, kurie jam įteikė anglų kalba knygą apie Lietuvą.

— Šv. Kazimiero atlaiduose dalyvavo šie lietuviai kunigai: kun. kleb. J. Kučinskas, kun. L. Jankus, kun. Jaunius, kun. V. Šiliauskas, kun. Steponavičius ir kun. V. Čižauskas. Tai pirmas sykis, kada tiek daug Lietuvių kunigų buvo atvykę į Los Angeles.

— Šv. Kazimiero šventės minėjimo meninėj programoj dalvavo solistė Florence Korsak, operos solistas Vl. Baltrušaitis, parapijos choras, vedamas A. Skridulio, ir paskaitininkas dipl. teis. A. Dabšys. Eiles apie šv. Kazimierą sakė Mitkutė.

— Šv. Kazimiero šventės banketo metu naujosios bažnyčios statybai buvo suaukota 2.558 dol. grynais ir 1.645 dol. pažadais. Viso 4.203 dol. Didžiausią auką įteikė p. V. Masilūnienė - 1.000 dol.

— Prof. M. Biržiška, kuris kovo 4 d. atvyko į Los Angeles, dalyvavo šv. Kazimiero šventės minėjime ir pasakė nuoširdžią kalbą. Šventėje taip pat dalyvavo garbės konsulas dr. J. Bielskis su žmona, kurie naujosios bažnyčios statybai įteikė 100 dol. auką.

— Kovo 31 d. ir balandžio 1-2 dienomis mūsų parapijoj įvyksta rekolekcijos. Smulkesnė tvarka pranešama laiškais.

— Velykų Prisikėlimo apeigos mūsų bažnyčioje bus 7 val ryto, prisilaikant lietuviškų papročių.

— Malonu pastebėti, kad prie mūsų bažnyčios kuriasi lietuviška kolonija. Šiuo kartu puikius namus nusipirko Petr. Vaitkevičienė ir tremtinys Juozas Mitkus, kurį žymiai parėmė jo dėdė. Tai puikus artimo meilės darbas.

— Vasario 23 d., aprūpintas Šv. Sakramentais, mirė Jonas S. Klavins - Klevinskis, 65 m. amžiaus. Velionis buvo parapijos rėmėjas ir visų mylimas žmogus. Palaidotas Los Angeles šv. Kryžiaus kapinėse. Liko liudesy žmona ir duktė. Reiškiame užuojautos.

— Kovo 5 d. Šv. Kazimiero šventės proga, priėjo pirmos Komunijos Rita Prižgintaitė, Antanas Šimonis ir Gražina Karazijytė. Visi trys atvykę iš tremties.

— Mūsų parapijos nuoširdūs rėmėjai ir darbuotojai p. Steponas ir Adėlė Dėringiai nupirko 200 dol. vertės šaldytuvą, kuris Šv. Kazimiero šventės metu buvo išleistas loterijon. Šaldytuvą laimėjo Charles Pratto, 7025 Walker Ave., Bell, Calif., Nr. 7547. Loterija davė parapijai 405 dol. gryno pelno. Ačiu p. Dėringiams.

— Kovo 5 d. Pranas ir Elzbieta Morkai šventė savo 50 m. moterystės sukaktuves. Ta proga buvo atlaikytos specialios šv. Mišios, įteiktos sukaktuvinės lazdos su palaiminimu. Ponai Morkai yra aktyvūs lietuviškų reikalų rėmėjai. Visa kolonija linki jiems palaimingos senatvės.

Los Angeles, Calif., lietuvių Šv. Kazimiero parapijos choras su savo vadovu A. Skridu liu. / Los Angeles, Calif., St. Casimir Parish Choir led by A Skridulis. V. Balčiaus foto

Philadelphijos, Pa., Lietuvių Meno Ansamblis su operos soliste J. Augaityte ir chor vedžiu V. Macijausku. /Philadelphia, Pa., Lithuanian ensemble under the direction of V. Macijauskas; center - Opera soloist J. Augaitytė K. Baltrukonio nuotr

Pobuvis, suruoštas Los Angeles, Calif., mieste gyvenančių liet. tremtinių, pagerbti savo sponsoriams bei geradariams. Dešinėj - prof. M. Biržiška kalba; greta jo matyti Los Angeles arkiv. tremt. įkurd. dir. Msgr. O'Dwyer, kun. Lani, .kleb. kun. J. Kučinskas ir k. / Resident Lithuanian DP's of Los Angeles honoring their sponsors and patrons at a special banquet. Pictured at left is Prof. M. Biržiška de'ivering his address. Seated around him are the Right Rev. Msgr. T. J. O'Dwyer, Director of the National Catholic Resettlement Committee, the Rev. Lani, his aid, Rev. J. Kučinskas, Pastor of St. Casimir's Curch V. Pažiūros foto.

Daina mus gaivina

Iš Philadelphijos, Pa., padangės

Philadelphijos lietuvių prisirišimą prie liet. dainos ir jos magišką jėgą parodė energingų žmonių grupė, susibūrusi į Philadelphijos Lietuvių Meno Ansamblį. Jis buvo įkurtas praėjusį rudenį. Jame susispietė energingiausi čia gimusio ir naujai atvykusio jaunimo atstovai. Gal kai kas suabejojo, ar sunkus darbas, kuriuo kiekvienas pelnosi sau duoną, šiems žmonėms paliks pakankamai jėgų, kad vakarais iš visų miesto kampų galėtų susirinkti repeticijoms. Bet praslinkę keli mėnesiai jau suskubo įrodyti, kad noras ir ryžtas viską nugali.

Ansamblis tapo philadelphiečių dėmesio centru. Pirmasis jo pasirodymas, sausio 15 d. koncertas, laimėjo daug simpatijų ir padidino dalyvių drąsą. Vėliau sekė kun. kleb. Ig. Valančiūno vardinės ir Nepriklausomybės Dienos minėjimas.

Šiuo metu ansamblis jau turi keletą pakvietimų išvykoms į kitas kolonijas. Be to, palengva ruošiamasi religiniam koncertui, o prieš pat vasarą, šio sezono uždarymui norima dar paruošti dainos ir šokių montažą. Tai pareikalaus daug darbo, bet žinant šių žmonių jau padėtas pastangas, galima drąsiai tikėtis, kad ir sekantys žingsniai bus sekmingi.

Ansamblio chorui vadovauja V. Macijauskas, o tautinams šokiams - S. Modzeliauskas, buvęs Kauno baleto solistas. Visą administracinę naštą kantriai velka A. Plytnikas. *Vyt. Seirijis*

NAUJI LEIDINIAI

ST. ŠIMKUS, 33 rinktinės lietuvių liaudies dainos. Išleido kun. P. M. Juras, 1950 m. Kaina $2.00. Sukrauta ir gaunama "Darbininke" 366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

Jurgis Kastytis Gliauda, AVE AMERICA! Eilėraščių rinkinys, išleido autoriaus bičiuliai 1950 m. Iliustravo V. Vijeikis. 32 psl. Kaina ir leidimo vieta nepažymėta.

A. Vilainis, ŽMOGUS, KURIS AMŽINAI KELIAVO, I sąsiuvinys. Išleido "Nemunas" 1950 m. Cicero, Ill. 56 psl. Kas 1-2 savaitę dar išeis 6 sąsiuviniai, kurie iš viso sudarys apie 300 pusl. su 150 nuotr. Visų sąs. kaina $3.50. Užsisakyti: A. Vilainis-Šidlauskas, 5300 W. 23 Place, Cicero 50, Ill.

KALENDORIUS 1950 METAMS, paruošė ir išleido "Argentinos Lietuvių Balsas", Buenos Aires, 64 psl:

GABIJA, Liet. Spaudos Centras Amerikoje, 412 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y., 1950 m. kovo mėn.

ATEITIS, Nr. 1(13), 1950 m. Ateitininkų žurnalas

NUOŠIRDŽIAI DĖKOJU

Poniai Bronei Starkienei, 1642 Ocean Ave, Santa Monica, sudariusiai man darbo sutartį ir tuo įgalinusiai atvykti Amerikon;

Poniai Lucijai Zaikienei, 1654 6th Ave., Los Angeles, suteikusiai man piniginę paskolą ir tuo būdu įgalinusiai mane baigti mokslą;

Algiui Regiui, mano draugui ir bičiuliui, medžiaginiai ir dvasiniai stiprinusiam mane ketveris metus tremty ir čia paminėtas gerąsias lietuves patriotes sutelkusiam mano gelbėjimo darban.

Gydytojas K. Vaičius su šeima.

KA VEIKIA SKAITYTOJAI

— KUN. J. TAMULIS kovo 31 d. iš Australijos atskrido į Los Angeles, Calif., kur mano pabūti trejatą mėnesių. Kun. J. Tamulis buvo "Kalifornijos Lietuvio" angliškos dalies redaktorius, o Australijoj leidžia ir redaguoja "Užuovėją".

— PRANAS ir ONA BARTKAI, Chicago, Ill., ilgokai atostogavę Kalifornijoj, rašo, kad mano čia atvykti apsigyventi.

— STASYS IR ONA STASIULIAI, Hartford, Conn., jau atvyko į Los Angeles, Calif., apsigyventi. Sveikiname.

— KAZEL, Great Neck. N. Y., ir MAGDELENA KAZLAUSKIENĖ, motina G. Radauskienės, atostogauja Los Angeles, Calif.

— ANTHONY SLABIS, aviacijos karininkas žuvęs Japonijoj, kovo 10 d. buvo palaidotas St. Louis karių kapinėse. Reiškiame gilios užuojautos tėveliams.

— VINCAS TRUMPA, Los Angeles, Calif., gavo stipendiją Kalifornijos universitete Los Angeles.

— Mrs. ir Mr. LUCAS, Dayton, Ohio, pardavė kurį laiką turėtą naktinį klubą "Twinlight Inn". Žada apie metus laiko paatostogauti, o tada vėl mestis į kokį biznį.

— L. PRAŠMANTAS, Dayton, Ohio, atvykęs iš Vokietijos praėjusių metų pavasarį, dirba geležies liejykloje. Darbas nesąs lengvas, bet neblogai uždirba. Nuoširdžiai remia lietuvišką spaudą.

— S. KUBILIUS, Dayton, Ohio, turįs kirpyklą ir dabartinis LRKSA vietos kuopos pirmininkas, paskutiniu metu sirguliavo, bet dabar jaučiasi geriau.

— Miss PAT ZELINSKAS, Dayton, Ohio, čia gimusi ir užaugusi, dirba vienoje apdraudos bendrovėje. Būdama Ohio-Michigan apskrities ir vietos vyčių kuopos Lietuvos reikalų komisijos pirmininkė daug pasidarbuoja tėvų krašto bylos kėlime ir lietuvių vardo garsinime amerikiečių spaudoje.

— A. VAITKUS, Dayton, Ohio, dirba vietos centriniame pašte, turėdamas savo žinioje keliasdešimt tarnautojų. Reiškiasi katalikų organizacijų veikloje.

— KUN. ST. RAILA, Phila., Pa., išvyko į Romą ir žada ilgesnį laiką paviešėti Europoje.

— JUOZAS KANAVIČIUS, Phila.,Pa., neseniai atvykęs iš Vokietijos, gilinasi anglų kalboje, lankydamas kursus Temple universitete.

— ELENE ŠAULYTĖ, Phila., Pa., puikiai reklamuoja lietuvių vardą amerikiečių spaudoje.

— PETR. ANTANAITIENĖ, Phila., Pa., greitai pasieks savo radio valandėlių tūkstantąjį skaičių.

— KAN. KAZ. STEPONAVIČIUS kovo 29 d. pradėjo eiti kapeliono pareigas St. Mary's Hospital, Long Beach, Calif.

— ANTANAS ESELUN, Long Beach, Calif., po sunkios ligos sustiprėjo. Jo sūnus Afredas ir duktė perėmė vesti modernišką Long Beach Donuts dirbtuvę.

— Kun. R. Klumbis ir Zigmas Krūminas, Palm Springs, apsilankė LD redakcijoj.

Kiek lietuviu Anglijoj?

J. KUZMICKIS

Tremtinių į Angliją atvažiavo per šešis tūkstančius; kiek gi čia esama išeivių, tur būt, niekas nežino. Be abejo, jų skaičius siekia apie 10.000, jei ne daugiau.

Mirštančiųjų lietuvių salelė

Middlesbrough - žinomas pajūrio miestas, kur yra ir uostas, ir geležies fabrikai, ir kitokia pramonė. Pirmieji lietuviai čia įsikūrė gal prieš 40 metų. Dabar jie visi pasenę ir gyvena, kaip jie patys sako, iš pensijos. Jų vaikai užaugo ir išskrido. Ir, deja, lietuviškai nekalba.

Lietuvių čia apie 40. Nė vienas neįsigijo jokios nuosavybės: daugiausia gyvena pigiai išnuomojamuose savivaldybės butuose. Tačiau apsiprato čia ir jaučiasi kaip savo tėvynėje. Jų tradicijos - lietuviškos: jie ir susirenka pasikalbėti, ir į bažnyčią nueina, ir kambarius lietuvišku stiliumi išsipuošę.

—Tremtiniai visai kitokie nei mes, — sako moteris, jau 40 metų čia gyvenanti. Žiūrėk, jie jau ir angliškai kalba, ir gražiai apsirengę, tik gal bažnyčios taip nemyli.

— Aš nebuvau Lietuvoje, — sako čia gimusi ir čia ištekėjusi moteris, — bet lietuviškai kalbu. Ir dainų moku: mama išmokė... Norėčiau Lietuvą dar pamatyt...

— O, lietuviai geri žmonės, — giria katedros klebonas, kan. O'Sullivan, — visuomet į bažnyčią ateina.

Tremtinių mieste

Bradford - tikras tremtinių miestas. Kai kuriuose tekstilės fabrikuose svetimtaučių daugiau nei vietinių. Daugiausia čia bene bus ukrainiečių ir lenkų; nemažai latvių; lietuvių gi — apie 400.

Lietuviai tremtiniai praktiški. Be reikalo neleidžia sunkiai uždirbtų pinigų. Pirmiausia jie išsinėrė iš dypukiškų rūbų, gražiai apsirengė, paskum ėmė namus pirktis, nes butą pas anglus gauti ir sunku ir nepatogu. Kas kraštas, tai ir papročiai.

Šiuo metu čia jau apie 50 lietuviškų namų. Tiesa, skolos dar neišmokėtos, tačiau, jei ir toliau su darbu nebus sunku kaip ligi šiol, didelių sunkumų nebus.

Tremtiniai lietuviai gražiai susiorganizavę ir palaiko glaudžius ryšius su senaisiais išeiviais: prieš D. Karą čia įsikūręs p. Luobikis yra Lietuvių Sąjungos vietinio skyriaus garbės pirmininkas.

Vietoje gyvena ir lietuvis kunigas, kuris, nors ir lanko plačios apylinkės lietuvius, vis delto du kartus mėnesyje laiko pamaldas vietoje.

Jau ištisi metai kaip veikia ir pradžios mokykla, kurią lanko apie 20 vaikų.

Lietuvių gyvenimo centras

Londonas yra ne tik Anglijos, bet ir šitame krašte įsikūrusių lietuvių sostinė.

Jame visų Lietuvių Sąjungos skyrių veiklą tvarko Centro Valdyba, kuri rūpinasi nupirkti sau namus. Londone leidžiamas gražus savaitraštis "Britanijos Lietuvis", kuris metai po metų daro vis didesnę pažangą.

Londone lietuviai turi nuosavą Šv. Kazimiero bažnyčią, kuri, Tėvų Marijonų prižiūrima ir tvarkoma, sudaro religinio lietuvių gyvenimo centrą.

Sostinėje yra savose patalpose Klubas, yra puikus choras, tautinių šokių grupė, yra net lietuviškų krautuvių su juoda duona, kurios čia labai sunku gauti.

Žodžiu, Londonas - lietuvių mėgiamas miestas ir jų skaičius čia nuolat didėja.

Ten gera, kur mūsų nėra

Anglijos lietuviai nelabai patenkinti savo dalią: juos visą laiką stipriai varžo Darbo Ministerijos specialūs nuostatai. Lietuviai tremtiniai negali čia dirbti norimoje srityje ir savo specialybėje, negali pradėti savo biznio. Tekstilė, anglies kasyklos, žemės ūkis, namų ruoša, ligoninės — tai pagrindinės jų darbo sritys.

Dėl to tremtiniai vis žvelgia į Kanadą, į JAV, net į Australiją, o progai pasitaikius likviduoja įsigytą turtą ir važiuoja laimės ieškoti. Gal labiausiai žavi vietinius Kanada: sako, ten didesnės galimybės. Tačiau yra išvažiavusių net į Venecuelą.

Gal būt, jau tokia tremtinių dalis: niekur jiems nėra ramybės ir laimės, nes gimtojo karšto neatstos nei patogumai, nei ištaigos. Tačiau tie, kurie pasiryžę Anglijoje ilgiau užsilikti, sako:

— Kai tik Lietuva bus nepriklausoma, mes pirmieji nuplauksime į Klaipėdos uostą!

Reika tikėti, kad jie neapsivils.

LONDONO LIETUVIŲ MENO ANSAMBLIS

D. Britanijoj lietuvių chorų yra vos 6, kurie pasirodo viešumoj. Seniausias yra Skotijoj, vedamas Sarapinaitės. Tai senųjų išeivių užsilikęs didžiausias meno žiburys. Sunku jam išsilaikyti, nes jaunimas, čia užaugęs, virto angliškas, tačiau atsiranda širdžių, kurios myli ir puoselėja lietuvišką dainą.

Kai atvyko 1947 m. lietuviai tremtiniai iš Vokietijos, ėmė reikštis nauji chorai. Pasirodė Londono lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčios choras, vedamas V. Mamaičio, kuris jau treji metai gieda ne tik bažnyčioje, bet atlieką programą ir per įvairius minėjimus bei šventes. Šiais metais choras pralečiamas, ir vadinsis Londono Meno Ansambliu. Jau dabar prie jo yra sudaryta taut. šokių grupė ir išskirti solistai Povilavičius, Kalinauskaitė, Barzevičienė ir k. Ansamblio valdybą sudaro Pesys, Nemajuška, Pocišiūnaitė, Pukštys ir Blotnys.

Bal. Brazdžionis

Londono lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčios choras, vedamas V. Mamaičio.
Lithuanian choir in London, England Bal. Brazdžionio nuotr.

Londono lietuvių taut. šokių grupė, vedama Petkaus; akordionistas Pesys
Lithuanian folk dancing group in London, England. B. Brazdžionio nuotr.

LIETUVIAI BOSTONE

Bostono miestas iš seno yra tapęs nemažu lietuvybės centru. Didžiausia lietuvių kolonija yra So. Boston, kur lietuviai turi įsigiję daugybę namų, pristeigę prekybos ir pramonės įmonių ir p. So. Bostono gatve eidamas kiekviename žingsny išgirsi lietuviškai kalbant. Čia yra įsisteigusi iš seno ir veikli lietuvių parapija. Šiuo metu parapijai vadovauja kleb. kun. Pr. Virmauskas. Prie parapijos veika ištisa eilė katalikiškų draugijų. Iš jų veikliau reiškiasi vyčiai, kun. Kontauto globojami, Šv. Vardo draugija, moterų sodalicija. Atvykus praeitais vargonininko pareigoms žymiam muzikui Jer. Kačinskui, parapijoje atgijo lietuviškas giedojimas ir buvo suorganizuotas puikus choras, kuris ne tik gieda bažnyčioje, bet jau surengė ir puikų bažnytinį koncertą.

Be katalikiškų Bostone veikia ir kitokios lietuvių draugijos, kaip Sandara, socialistai, tautininkai. Visos draugijos sudaro ALT Bostono skyrių, kuriam pirmininkauja adv. J. Grigalius. Skyrius gana veiklus, atlieka jam skirtus uždavinuis. Veikia ir BALF skyrius, anksčiau gana daug padaręs ir rodąs norų vėl išplėsti veiklą. Gana didelė ir turtinga yra So. Bostono lietuvių piliečių draugija, kuri laiko klubą. Šiuo metu draugija įsigijo savo namą, gana didelį, keturių aukštų, už 70.000 dol. ir ten rengiasi perkelti savo įstaigas. Draugijai tik reikėtų budėti, kad būtų išlaikytas jos lietuviškas charakteris ir kad ji turėtų didesnės reikšmės lietuvybės išlaikyme ir kultūrinio gyvenimo stiprinime. Nuo M. Petrausko laikų čia veikia "Gabijos" choras.

Bostone išeina du laikraščiai, abu turį jau kelis dešimtmečius amžiaus. Katalikų darbininkų Šv. Juozapo Draugija leidžia du kartu per savaitę "Darbininką", o socialistai leidžia "Keleivį" sykį per savaitę.

Bostono lietuvių šeima praturtėjo keliais šimtais naujų ateivių iš tremties.

Vyčiai, ateitininkai ir skautai pakeliui į bažnyčią Chicagoj Šv. Kazimiero šventės proga
Chicago, Ill., Knights of Lithuania, Ateitis members, and scouts enroute to church on St. Casimir's Day.
PR. URBUČIO NUOTR.

Jų tarpe atvyko nemažai stambių kultūros darbininkų, ir Bostonas tampa vis didesniu kultūros centru. Tremtiniai savo specifiniams reikalams aptarti turi savo ratelį. Praeitą rudenį įsteigta Liet. Kultūros Rėmėjai, kurie jungia be pasaulėžiūros skirtumo visus lietuvius patriotus ir siekia visais galimais būdais lietuvybės stiprinimo. Jie globoja akt. H. Kačinsko suorganizuotą dramos studiją, kuri su pirmu pastatymu pasirodo gegužės 7 d. Vaidinami čia pat gyvenančio rašytojo A. Gustačio veikalai "Sekminių vainikas" ir "Šilkiniai pančiai". Antrasis parašytas jau Amerikoje ir vaizduoja senųjų ir naujųjų ateivių suartėjimą. Ta pati draugija globoja lituanistikos mokyklą, kurioje mokosi apie 70 moksleivių, daugiausia naujųjų ateivių vaikų. Mokyklai vadovauja Vl. Kulbokas.

Bostone ar apie Bostoną dabar gyvena lietuviai rašytojai F. Kirša, B. Brazdžionis, St. Santvaras, A. Gustaitis, P. Pilka, operos solistai Juzė Krištolaitytė ir Stasys Liepas, baleto artistai T. Babuškinaitė ir St. Liepinas. Čia pat yra įsikūrę eilė visuomenininkų bei politikų, kaip J. Audėnas, K. Bielinis, St. Lušys, dr. J. Leimonas, I. Končius, S. Sužiedėlis ir k. Įsikūrus daugiau tremtinių, pradėjo aktyviau veikti ateitininkų ir skautų organizacijos.

Atskirai ir su ypatinga pagarba reikia paminėti Bostone iš seno gyvenantį lietuvybės kovotoją, ligi šiol tebesantį aktyvų plunksnos darbininką rašytoją prelatą K. Urbanavičių - J. Kmitą, kuris, nežiūrint amžiaus naštos, tebevaro plačią darbo vagą ir šviečia gražiu savo pavyzdžiu.

K. Rimtautas

Cottingham (Anglijoj) šeimų stovyklos lietuviukai su savo auklėtojais. / Lithuanian children with their instructors in Cottingham, England

West Welles (Anglijoj) šeimų stovyklos lietuviai vaikai su auklėtojais prie savo gyvenamų barakų. Stovykloj veikia liet. mokykla, kurią veda A. Kubilius.

A. ir R. Janusauskai

Visiems žinoma, kad caro laikais lietuviai vengė tarnauti rusų kariuomenėje; daugumas jų tuo metu bėgo į Ameriką, ir todėl šiame krašte jie sudarė pirmąją lietuvių tremtinių bangą.

ANTANAS JANUŠAUSKAS gražiai gyveno pas savo tėvus Vismantų km., Stačiūnų valsč., Šiaulių ap. Jo tėvai buvo vidutiniai ūkininkai. Bet atėjo laikas ir jis (1906 m.) gavo kvietimą stoti į rusų kariuomenę. Tačiau jis nutarė nestoti, bet bėgti į Ameriką. Todėl jis paliko savo tėviškę ir, nelegaliai perėjęs Vokietijos sieną, 1906 m. atvyko į Bentleyville, Pa., kur pažįstamas lietuvis jam padėjo gauti darbo kasyklose. Neįpratęs prie tokio darbo, jis iš karto jautėsi labai prastai, ir jei būtų turėjęs pinigų, būtų grįžęs į Lietuvą.

Ilgainiui A. Janušauskas kasyklose priprato ir geriau uždirbo. 1910 m. jis vedė Juditą Račkauskaitę, taip pat atvykusią iš Lietuvos, ir gražiai gyveno. Bet, nežiūrint to, A. Janušausko širdis jį vis traukė į Lietuvą. Todėl, susitaupęs apie 2.500 dol., jis su žmona ir 2 dukterimis 1913 m. išvyko atgal į gimtuosius Vismantus ir čia manė įsikurti ūky. Tačiau sutikimo gimtinėj džiaugsmas ir linksmos dienos neilgai truko: buvo pranešta, kad reikės stoti į caro kariuomenę ir todel turi užsiregistruoti. Neturėdamas kitos išeities užsiregistravo, bet vėliau surado žmogų, kuris už 400 rublių prižadėjo padaryti, kad jo į kariuomenę nepaimtų. Prieš stojant į naujokų ėmimo komisiją buvo padaryta, kad jam sutino koja per kelį. Nežiūrint to, jis buvo į kariuomenę paimtas ir pasiųstas į Daugpilio ligoninę, iš kurios buvo netrukus perkeltas į Panevėžį, kur jis buvo gana laisvai ir galėjo parvykti namo apsilankyti.

Parvykus Kalėdoms, žmona ėmė kalbinti, kad nebegrįžtų į kariuomenę, bet vėl bėgtų į Ameriką. Jis taip ir padarė. Su šeima atsisveikino per Naujus Metus (1914) ir išvažiavo.

Taip A. Janušauskas 1914 m. pasiekė Ameriką antrą kartą. Grįžo į tą patį Bentleyville ir ėmė dirbti kasyklose.

1914 m. liepos mėn. atvažiavo iš Lietuvos ir žmona su vaikais.

Kasyklose bedirbant, du kartus jam buvo sulaužyta koja.

1919 m. jis išėjo iš kasyklų ir pradėjo mokytis kirpėjo amato. Vėliau atsidarė savo kirpyklą, o žmona turėjo smulkių prekių krautuvę.

1929 m. jie atvažiavo į Los Angeles ir čia apsigyveno. Iš karto jis dirbo kaip kirpėjas, bet vėliau sumanė eiti į namų biznį.

Jau atrodė, kad Janušauskams prasidės lengvesnės dienos, bet sušlubavo jų sveikata. 1934 m. mirė jo žmona, jam pačiam dar tebegulint ligoninėj po operacijos.

1938 m. paatostogauti bei pataisyti sveikatos jis išvyko į Lietuvą. (Lietuvoj jis buvo ir 1926 m.). Tėviškėj jis buvo gražiai priimtas ir rado dar gyvą savo motiną. Broliai jau buvo vedę ir seserys ištekėjusios. Tačiau jam buvo malonu, kad apsilankė ir nesigailėjo parvykęs. Ta pačia proga jis susipažino su gretimo kaimo (Kauksnųjų km.) mergaite Rozalija Stočkute ir 1938 m. jie apsivedė, o 1939 abu išvyko į Ameriką. A. Janušauskas su malonumu prisimena šias Lietuvoj praleistas dienas ir sako, kad tai buvo geriausios dienos jo gyvenime.

Amerikoj ir toliau vertėsi namų bizniu ir iš to dabar pragyvena. Jie turi Los Angeles mieste dvejus dviejų aukštų namus, po 8 butus kiekvienas. Vienas jų yra 4632 Pickford St., kuriame ir jie patys gyvena, o antras - 481 W. 42th Place. Abiejų šių namų vertė siekia 80.000 dol.

A. Janušauskas su pirmąja žmona užaugino 3 dukteris ir 1 sūnų. Dukterys yra jau ištekėjusios: Ona už Maselskio, Pasadena, Calif., Kazimiera už Malinausko, Los Angeles, Calif., Margarita už Saltono, Seattle, Wash., Visų trijų vyrai yra lietuviai. Sūnus Laurynas taip pat yra vedęs ir gyvena Los Angeles. Visi jo vaikai yra gerai įsikūrę.

Antanas ir Rozalija Janušauskai

Abu Janušauskai yra susipratę lietuviai Jisai jau eilė metų kaip yra Los Angeles Taut. Pašalpinio Klubo pirmininkas, o ji taip pat priklauso įvairioms lietuvių organizacijoms. Jie abu daug padeda įvairioms draugijoms ruošiant savo parengimus. Savo lėšomis jie remia Lietuvos išlaisvinimo bei BALFo reikalus ir lietuvišką spaudą. Jie yra ir šio "Lietuvių Dienų" numerio garbės leidėjai, paskyrę šiam reikalui 100 dol.

Janušauskai gyvai atjaučia lietuvių tremtinių reikalus. Jie daug siuntinių yra pasiuntę nepažįstamiems asmenims ir buvo išrašę garantijas 8 asmenims, tačiau jie nesulaukę eilės išvyko kitur. Dabar turi išrašę garantijas 5 asm. ir laukia jų atvykstant. Taip pat jie kas mėnuo siunčia siuntinius Anglijoj gyvenantiems savo giminėms.

Reika pažymėti, kad R. Janušauskienė (Stočkutė) Lietuvoj yra užaugusi gausioj šeimoj (8 vaikai), o jos tėvai buvo nestambūs ūkininkai ir todel ji turėjo eiti tarnauti pas kitus. Tačiau visa šeima gražiai sugyveno ir bendrai stengėsi susidaryti geresnį gyvenimą; todel vėliau jie gražiai ir gyveno. Ji niekada nesitikėjo, kad ištekės už amerikono, atvyks į Ameriką ir čia ras tokį patogų gyvenimą. Dėl savo gero būdo ji mokėjo gražiai įsijunti į Janušauskų šeimos gyvenimą ir gražiai su visais vaikais sugyventi, nežiūrint, ar jie buvo vedę ar kartu tebegyveno..

a.b.

Janušauskų namas , 481 W. 42th Place, Los Angeles, Calif. / Home of Mr. A. Janušauskas in Los Angeles

Lithuanians, You Are Not Helpless

by REGINA VICTORIA HUNT

In the course of the last two years, the Lithuanian population of the United States has increased by leaps and bounds. Refugees from the oppressed homeland, expatriates from the DP camps of Germany have swelled the quota, while other thousands eagerly await an opportunity to enter. Many have found, many more will find a new life and a haven.

But back of the relief, the rejoicing in personal freedom from want and terror, there is in the mind of every expatriate a longing for the homeland, a burning, if seemingly hopeless desire to liberate her from the godless bondage imposed by Moscow. Hopeless because the individual, even a sizable group of individuals, is helpless before the ironclad doors that seal off Lithuania from the Western world.

Yet, Lithuanians, you are not helpless, and your country's cause is far from hopeless. Although in America you still form a small minority group, although there is merely a trickle of information from your native land in the religious press and virtually none in the secular, you can make her voice heard. How?

By the power of the word: the printed and spoken word. By support of your own Lithuanian papers and periodicals, by distributing them among non-Lithuanians, friends and co-workers. Those of you who speak and write English can carry this campaign into the English language press. Bombard the "open forum" columns of the daily newspapers; contact clubs and study groups for a chance to speak on Lithuania; write to the Congressmen of the state in which you live. Seek out other minority groups, sufferers for the same cause - - refugee Latvians, Estonians. Seize any and every chance to publicize the facts, to refute the specious lies of Moscow, to tell the world what it is really like in the "Soviet paradise." You *know*; you were there.

The average American is slow to awaken. Moreover, he has been systematically deceived into thinking that "Communism is all right for the Russians." Fifth columnists, fellow-travelers, the "Red Fringe" intelligentsia, many of whom have invaded our universities, our grade schools, our industrial unions, have deliberately inculcated these falsehoods. Never do they remind Americans that Communist Party members are but a fraction of the Russian population itself, much less that only by force and fraud did the Kremlin fling its yoke over the nations of the Baltic. But you can tell them. Tell them of the mass murders and deportations, the destruction of churches and schools and the tactics of a police state. You can tell them, and by dint of repetition, penetrate the smokescreen of lies created by the stooges of Moscow.

It will not happen at once. You must co-ordinate your efforts and work consistently. It will cost you merely a little effort. It may save lives. It may save another "total war". It may save, through a belated but not too late awakening, not Lithuania alone, but America.

Regina Victoria Hunt

Although an American of English descent, Miss Hunt has taken an active interest in Lithuanians and Lithuanian life. A journalist and writer by avocation, her articles have appeared in various Lithuanian publications in the U.S. This is her second article for "Lithuanian Days." Miss Hunt is a music teacher by profession.

Mikytas Dance from the Lithuanian ballet "The Betrothed." / Mikytos šokis iš lietuvių baleto "Sužadėtinė".

THE COLD WAR

AN INTERVIEW WITH PROFESSOR PAKŠTAS

What is meant by the cold war?

The present war is called the cold war because the democratic peoples of the West are being liquidated most frequently by means of cold. Temparatures in Siberia during the winter months reach 40 degrees below zero, and in Verkhoyansk, 94 degrees below zero. There is no colder place in the world.

By whom and for what reason was the cold war begun?

The cold war was begun by the Soviet Union as an inexpensive, *profitable,* and silent means of liquidating free peoples, especially those peoples opposed to Russian nationalism and Bolshevism; i. e., Lithuanians, Latvians, Estonians, Ukrainians, Poles, and others.

When did the cold war begin?

The first signs of the cold war began to appear in 1928, when the Bolsheviks introduced the first Five Year Plan of industrialization with its vast slave system. At that time the war against the free-speaking Soviet citizens began. The *international* cold war began when Stalin, going to the assistance of Hitler, occupied Eastern Poland, the Baltic States, and Rumanian Bessarabia. In those countries the Russians found a powerful democratic feeling and the strongest opposition to Russia's primitive nationalism. It was necessary for the Russians to organize mass liquidations, in which nearly 1,500,000 Polish Ukrainians, Poles, and Byelorussians perished; in 1941 about 200,000 citizens of the Baltic States were separated out for liquidation. In July, 1941 Hitler marched into the above mentioned countries and began the hot war (i. e., people were burned to death in crematories)

What countries figure in the cold war today?

The offensive is carried on by the Soviet Union alone - the killer of free peoples. Its most brutal acts of aggression have been committed since 1944, against Estonia, Latvia, Lithuania, and Western Ukraine; for according to the rules of geopolitical strategy, those countries lying closest to Russia must be wiped out first. The four countries mentioned have lost at least 500,000 people each, the Ukraine considerably more.

Every year several thousand people are systematically singled out for death in the cold war in White Russia, Poland, Slovakia, Bohemia, Hungary, Rumania, Bulgaria, Albania; a good number of people are deported secretly from these countries to a cold death in Siberia. The war against national-bolshevism seethed a long while in Greece. The war is not over yet in Slovenia, Croatia, and Serbia, where Tito is hurrying the liquidation of free man. *Thus there are sixteen nations on the defensive in the cold war.*

How does the free world look on the cold war?

From 1945 to the beginning of 1947 Anglo-America observed a neutrality favorable to Soviet objectives. Their organizations (UNRRA and others) were hostile toward those people who were fleeing Soviet cold war liquidations. In 1947, however, Anglo-American approval of Soviet moves diminished markedly, but as yet no actual measures have been taken to prevent the liquidation of Western culture and its representatives. The English-speaking countries now maintain a *cold neutrality* that has tendencies of becoming a neutrality favorable to the small democracies of Central Europe.

How great have been the losses of the small democracies in the cold war?

Reports available to me indicate that an average of about 1,500,000 persons are liquidated each year in Soviet concentration camps, by cold, starvation, and hard labor. At least 15% of the liquidated are women. A great many victims of the cold war are Balts, Ukrainians,

Reprint From The Milwaukee Journal

"Suppression of the press" in Lithuania under Russian rule from 1863 to 1905 was depicted in this scene that was part of a show put on by the Lithuanian Culture club of Milwaukee. The program commemorated the 32nd anniversary of Lithuania's independence from Russia. / Gyvasis paveikslas "Spaudos draudimas Lietuvoj caro laikais" Milvaukee Liet. Kultūros Klubo suruoštoj parodoj vasario 16-sios proga.

A scene from the Lithuanian ballet "The Betrothed."

Scena iš baleto "Sužadėtinė"

Russians, and other nationalities. Fewer people are deported to death camps from the new Soviet colonies (Poland, Hungary, etc.).

How would you compare the present cold war with the hot wars of the past?

History gives few examples of nations annihilated without trace. The first centuries of Islam are alone comparable to the present cold war; that was a time of hot ideological fanaticism and fierce wars. But the history of Europe from the Middle Ages down to modern times records no example of several nations being totally exterminated during a period of a few years. In the present cold war five nations have been swept from the earth: the Tartars of Crimea, Chechen-Ingush, Karachai, Kalmucks, and Volga-Germans. Admittedly these are small nationalities, numbering about 4,000,000 people in all; but in the Middle Ages such a body of people would have constituted the largest country in Europe. Now the population of the Baltic States has been reduced by half; previously they had a combined population of 7,000,000.

So that the cold war is by comparison more terrible and deadly than all of Europe's hot wars. What is to be regretted is that no Lincoln has made an appearance on the Anglo-American scene, who would take up the sword against tyranny and genocide. A prevailing moral torpor quashes the hope of freedom.

What is the best way to help Democracy win the cold war?

As long as no Lincoln comes forward in America, as long as America remains neutral and thinks that long speeches and money can bring success, 156,000,000 enslaved peoples of Europe can have little hope of winning the cold war. Of course, it would be a great help if now, quickly, in exile, the political minds of Central Europe would organize a stopgap Central European Confederation, like that of Switzerland. You will remember that during the First World War two new countries were born in America: Czechoslovakia and Yugoslavia. America is not interested in small and little-known countries. *That much we have got into our hard skulls*: America is not a knight-errant nation who would fight for the freedom and life of small nations. Anglo-America did not even defend Poland, but gave it over to Russia with a minimum of fuss, together with Koenigsberg, where there was not so much as a Russian hamlet anywhere. Therefore the subjugated peoples must avail themselves of their own means to begin and make a start in the fight for freedom, then perhaps America will see the need of helping us. VLIK and ALT accomplish many good works, but their first task - and the only true road to freedom - is the organization of a Confederation of Central Europe. Otherwise many good works may not bear the long-awaited fruits of freedom.

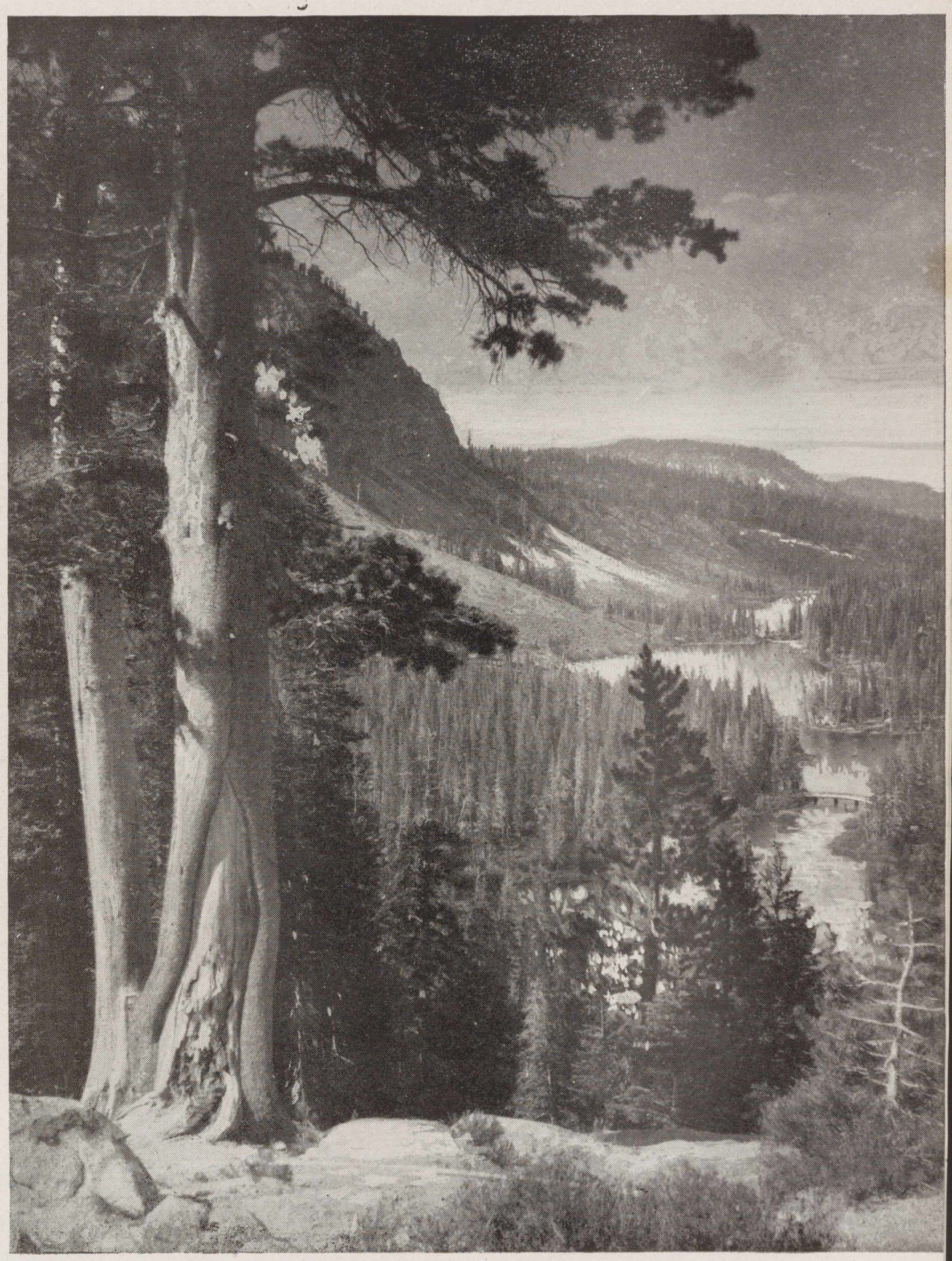

Sportsman's paradise in the California High Sierras — Sportininko rojus Kalifornijoj

"In a memorandum dated October 3, 1949, the Supreme Lithuanian Committee of Liberation informed the United Nations of the series of major waves of genocide 'operations' carried out by the Russians since their re-occupation of Lithuania. These "operations" were in addition to the systematic detention and exiling of from 2,000 to 3,000 persons monthly. The toll of Lithuanians murdered and exiled during the years 1941-1948 was: 300,000 victims of Nazi occupation and 520,000 victims of the second Russian occupation. The net manpower losses since 1940 amounted to 30% of the indigenous population. For the small nation of 3,000,000 people this is an irretrievable injury inflicted by a foreign state with which excellent relations had been maintained prior to the surprise invasion."

KRYŽIAI

A fragment from the famous novel by Vincas Ramonas, translated from the Lithuanian by Milton Stark.

About forenoon Kreivenas stops by a small house not far from Lake Amalviskiai. Alighting, he looks around and ties the horse to a cherry tree growing by the garden fence. Covering the horse and giving him some clover, he surveys the lake and the marshlands. As far as the eye can see grow bushes, pines, and birches as scrubby-looking as this hut. Among the bushes here and there are small stacks of hay... "Sedge," Kreivenas muses. "Can these wretches have any better kind of hay? With a little drainage - what peat fields, what pastures!" Beyond the marshes the landscape is dotted with the black shapes of a castle-hill, farmsteads, and orchard trees. Farther on the plains begin again. Where the muddy sky meets the earth, there the plains seem to submerge into a bluish mist.

The straw roof of the hut sags in places; in places it is grown over with green moss, like patches of green velvet. Stacked along the walls are bundles of faggots reaching up to the eaves. The walls look like they are made of faggots, with openings left for tiny windows. The cracked window-panes are held together with wooden splints.

Kreivenas enters the anteroom. The floor is of clay. In a corner stand a wooden pail with wooden hoops, a yoke, and a rabbit coop nailed to the wall, in which two rabbits are nibbling cabbage leaves. From behind the door a concertina squeaks.

Kreivenas knocks and opens the door without waiting. "Good day."

A bulky man is seated on the edge of the bed. Seeing the guest, he shuts the concertina and places it on the bench; only then does he reply. "Hello." He gets to his feet and hitches his pants up.

As Kreivenas enters a girl is seated at the table. She is licking a piece of red paper and painting her lips with it. Looking up at the guest, she hangs the mirror up on the wall and wipes off the table with a rag.

"Please come on in. Please sit down."

"You're a musician, I see."

"Such a musician, such a concertina. It's an old thing, you know. Bought it, had it fixed and fixed it myself, but it's all the same: squeeze it and it sounds like squeaking mice. A concertina fit for making dogs cry."

An old woman comes into the hut with a basket of potatoes.

"So we have a guest?" she trails out.

"One dropped in, it would seem, for a drink or to ask the way."

"How to ask the way here, my guest? Here all roads end. Here only the rabbits bear their young."

Someone is sleeping on the oven bricks, a man it would seem from the soiled leggings protruding from underneath his fur jacket. A cracked and dirty heel can be seen where one of his leggings has come unwrapped.

"Get up, pa. That's nice! Here we have a guest, and he's toasting the day long on the oven, like a sheepskin. You'll be the talk of the neighborhood yet."

"There's nothing to talk about. As though our guest didn't know. What else is there to do in the wintertime over the holidays?"

The old woman waves him off with her hand. The old man takes his pipe down from the shelf and empties the ashes on the floor.

"Maybe a cigarette," Kreivenas offers the old man and his son.

They smoke in silence. The old man takes a puff on the cigarette and turns it over in his fingers, nodding his head as though assenting with someone.

"Every fall at least I get my fill of these cigarettes. The gentlemen come to the lake to shoot ducks. I row them around - cigarettes no end! Sometimes two, four, and even five I get to smoke a day. Sometimes I get a whole box. Look there," he says, pointing to the shelf where some empty cigarette boxes are piled.

The son scowls and turns to the window, the daughter smiles. The old woman continues peeling potatoes and glances up now and then at the guest.

"But otherwise how do you make a living?"

"How's one to make a living? I make shoes* for some, sometimes I scoop out a trough, I do some fishing. But there aren't any fish to speak of. In the old days it used to be that you wouldn't dream of making one trip with a morning's catch. Now all you get is a roach or two, three or so perch, and then you thank God for that. It's hard selling them, besides. Only what the pastor buys. I manage enough for kerosene. And the fish these days aren't what they used to be - hardly any fat on them, bony, you can't bite into them."

"No teeth, so the fish are to blame," laughs the son, putting a flame to his extinguished cigarette. Having relighted it, he closes the matchbox with a fillip of his finger and tosses it into the center of the table.

"No, no teeth, that's a fact, but the fish aren't what they used to be all the same. Why are you throwing those matches around? Now . . . what was I going to say? So that's how we live. She spins," he indicates with his eyes the old woman, "and the children hire out. That's how we live. We get some flour from one, some grits from another; we use our own potatoes, fatten up a pig of sorts. Haven't much property, so the worries are fewer. Five hens and two rabbits - that's all our property."

"Don't forget to count the cat," adds the son.

"I'll count the cat, too. Why not count the cat? I'll count the cat. I can see you aren't even going to let me talk to the man. As for the cat, we don't need her. There aren't any mice; there's nothing for the mice to eat."

"Are both of you working," Kreivenas asks the son, while giving his attention to the daughter. She had already wiped her lips, and the red of the paper is now only very faintly visible.

"Both of us," she answers. "We have to earn something. No one is going to bring our bread and put it on the table for us."

"Looks like a girl with a head on her shoulders," Kreivenas thinks, looking at her even more intently.

Thick black eyebrows lend her face an added intelligent aspect.

---

* *Klumpės*. Wooden clogs with leather tops, similar to the French sabot. - Trans.

In the fields of Lithuania — Lietuvos laukuose

His Excellency the Most Reverend Bishop is shown above, flanked by the Rev. Ramon Klumbis, Lithuanian pastor of recently-completed Our Lady of Guadalupe church, Palm Springs, and an Indian chief who was among the throng which attended ceremonies on March 11 at which the San Diego Ordinary dedicated the new church. Iš bažnyčios pašventinimo iškilmių Palms Springs. Vyskupo kairėj kun. R. Klumbis, bažnyčios statytojas ir klebonas; vyskupo dešinėj - indijonų vadas.

Lithuanians Help Indians Build Church In Palm Springs

On March 11, Our Lady of Guadalupe Catholic Church on the Palm Springs Indian Reservation, was officially dedicated by His Excellency the Bishop, Charles Buddy, of San Diego. Indians from the Reservation, as well as from outside were present, some in their full dress regalia, adding color to the ceremonies. Many Lithuanians from Los Angeles also attended, despite the early hour (8 a.m.) set for the beginning of the service. Of the oustanding people present at the church were Mr. and Mrs. Blatz, of the Blatz Beer Breweries.

After dedication all Lithuanians were invited to the home of Mr. and Mrs. Kruminas, now residents of Palm Springs, where they enjoyed refreshments and Palm Springs sunshine.

Rev. Ramon Klumbis, who built the new church and rectory, was warmly praised by the Bishop, priests and people for his monumental achievements in a comparatively brief span of time.

It is a made-over Army barracks which Father Klubis and his 400 parishioners built largely with their own hands into the Church of Our Lady of Guadelupe on the Palm Springs Indian Reservation.

Father Klumbis succeeded in attracting many of the Indians to take part in the construction of the new church edifice. Lithuanian friends contributed throughout the United States, responding to his appeal for the Indians. The Honorable and Mrs. Julius J. Bielskis, Consul of the Republic of Lithuania, honored the solemn occasion with their presence and expressed to His Excellency the utmost appreciation for the hospitality that has been accorded Lithuanian priests and refugees in the diocese of San Diego.

ŠIMKUS SONGS PUBLISHED

The Rev. P. M. Juras, who has published many books and done much to support the Lithuanian press in this country, has published a new edition of songs by the great Lithuanian composer Stasys Šimkus.

The book of Šimkus' songs, complete with musical accompaniment for solo and chorus voices, contains 33 Lithuanian folk selections. It is available at the office of "Darbininkas", 366 West Broadway, South Boston 27, Mass. Price: $2.00

The International Scene

The freedom of Lithuania rests on two suppositions: the contrary interests of the East and the West and the conflicts arising therefrom; the alertness of Lithuania's energies, her preparedness, and her active union with the Western Alliance.

Failure to come to an agreement with the East has resulted in economic and military rearmament of Western Europe. Southern Europe, which should form a democratic bastion together with the rest of Europe, has not yet demonstrated its good faith and willingness to be included into the Western bloc. As a result Germany is being organized into a center of Western opposition, but the ultra-nationalist faction there presents a stumbling block. Yugoslavia, Turkey, and Spain are potential sources of support that have failed so far to win the unreserved trust of the Western powers.

Thus petty divisions, local disputes, and various partisan frictions prevent a complete union of Europe against Eastern imperialism. But it is hoped these difficulties will become resolved and a union created capable of withstanding the pressure from the East. The problem is not coming to terms with the East, but in establishing a European defense that will be powerful and prepared.

The East is rapidly expanding, expanding there where the resistance is least. Yesterday China, today Indo-China, tomorrow perhaps Burma, India. The initiative is in the hands of the East.

The Soviets have given up trying to give international legality to the seizure of the Baltic States. Instead the Soviets are pressing an intensive campaign for the liquidation of Lithuania by deportation and colonization. To further their aims they have formed an administration patterned after Soviet modes and reduced the living standard to their own level. By eliminating farm property lines they spread the kolchoz, by eliminating national boundaries they speed the total absorption of the territory and people of Lithuania into the Eastern world.

The silence of the West in regard to the Baltic situation has been broken to some degree. Western voices are now raised in accusation against the East. The Genocide Convention and the testimony of Lithuania in the matter, as one of the principal witnesses, has turned American attention to the Baltic.

The Baltic nations have come to be recognized as belonging to the Western family of nations, and full-fledged members of the European Alliance. Lithuanian political parties are now enrolled in international affairs.

If Lithuania and her neighbors are to regain their freedom, then the efforts of their citizens must be redoubled. *No one will hand them their feedom on a platter. They must strike out on their own.* Lithuanians, Latvians, Estonians must press the issue in the foreign press, in state and community functions, and in their own organizations.

(A condensation of remarks by Professor Brazaitis, Chairman of the Executive Committee of Foreign Affairs, in ELTA - Feb., 1950)

Lithuanian Churches Closed

Most of the churches in Lithuania have been closed. The Jesuit church in Kaunas has been converted into a storehouse for deportee furniture. The Vytautas church has been turned into a grainery. Student girls who tore down a sign from the Marian church saying it was closed were given six year sentences in Russia. The churches still functioning are open only for a few hours in the morning; an entrance fee of seven rubles must be paid at the door.

Lithuanians Protest Soviet Elections

Lithuanian Government representatives resident abroad submitted notes of protest to their respective governments denouncing the March 12 Soviet elections. They charged that elections from Lithuania to the Soviet parliament constitute an illegal act.

Baltic States Admitted Into European Alliance

The idea of joining the European Alliance was first conceived by Estonian and Latvian residents of Stockholm in June, 1949. The result was a petition for admission into the Alliance, drafted in August of same year. The Supreme Committee for the Liberation of Lithuania (VLIK) sent representatives to Strasburg to discuss the terms. Among the Lithuanian delegates were Dr. S. A. Bačkis, Lithuanian minister in Paris, J. Krivickas and B. Paramskas. It was decided that the Baltic States apply independently, not jointly; and a formal request for Alliance membership was made by a special Lithuanian committee on August 31. Similar action was taken by Latvians and Estonians in October.

At the Lausanne conference of the European Alliance in December two Lithuanian delegates and one Latvian were given tentative seats. Here the Baltic delegates reiterated their desire to become members. Not long afterward, in January, 1950, the Baltic States were given active status in the European Alliance.

Communist Bimba Routed

A local Stalin agent, an aged comsomol by the name of Bimba, was recently routed with a number of his hapless comrades while trying to organize a meeting of the proletariat in Cleveland and Rockford this month. Beset by an angry company of Lithuanian DP's and members of Lithuanian patriotic societies, com? somol Bimba was literally picketed out of his wits - and out of two meeting halls.

Lithuanian residents of Cleveland gathered five hundred strong where Bimba was to deliver a harangue on March 19. Aside from a few of Bimba's female cronies who managed to get into the hall, the pickets remained outside. One or two of the girls dared stick their tongues out in an unseemly manner and were bombarded with a few choice pre-Easter eggs for their trouble. At last Bimba himself made his appearance, led by two of his presidium. Someone thrust a distasteful democratic leaflet into his hand, and to make matters worse, a large portrait of Stalin was forced on him. Would he kiss it? Bimba indicated bashfully that he would not. At this juncture Bimba lost his hat and presumably gave Stalin the buss required. It is said that while recovering his hat Bimba lost his footing; but whether or not he deviated from Party policy and Stalin consequently gave him a boot in the rear, he was seen getting to his feet with a red lip and a knife clutched in his hand. Happily the police intervened at that moment and the irate Bimba was disarmed.

On the invitation of some unknown, the pickets marched into the hall and had their own meeting. And contrary to the announced program, the speakers spoke not for but against Communism. A resolution was drawn up in protest to Bimba and his Communist comrades, Andriulis and Mizaras.

The meeting ended with the singing of the American and Lithuanian anthems. A heavy police guard stood by all the time, but there was no further disorder.

"Hansel and Gretel" To Be Presented

The Opera Workshop of Laguna Beach will present Humperdinck's fairy-tale opera "Hansel and Gretel" at the Laguna High School auditorium on April 1st.

Florence Korsak, popular Lithuanian soprano, is helping promote the production.

Soloist, orchestra, chorus, and ballet will be under the musical direction of Dr. Myer Leveen. Edward Ravell, general director of the Workshop, will do the stage direction.

LOS ANGELES LIETUVIU DRAUGIJOS

AMERIKOS LIETUVIU TARYBOS
Los Angeles Skyrius

Stasys RAŠTIKIS, pirm.
1728¼ N. Western Ave., GR 5-2387
Petras ŽILINSKAS, vicepirm.
174 S. Union Pl. VA 8837
Antanas SKIRIUS, sekr.
1652 Sixth Ave., RE 8-203
Adelė DERINGIENĖ, ižd.
226½ S. Alexandia Ave., DU 44329

AMERIKOS LIETUVIU PILIECIU KLUBAS

Joe MILLER, pirm.
348 S. Arizona Ave., AN 4043
Wm. ARCHIS, vicepirm.
2874 Leeward Ave. DU 96933
M. J. AFTUKAS, prot. rašt.
2111 Wollan St.
Mag. STEPONAVIČIENĖ, fin. sekr.
4109 Huron Ave., Culver City, VE 88137
C. KIRILAUSKAS, ižd.
1427 S. Bonnie Brae

KATALIKISKOS ORGANIZACIJOS

ALRK FEDERACIJOS SK.
Pirm. V. Kazlauskas
1003 W. 36 Str. RE 35619
ALRK SUSIVIENIJIMO SK.
Pirm. Vilkienė
1250½ S. Saltar Ave. AR 97392
ALRK MOTERŲ SĄJUNGOS SK.
Pirm. A. Dovidonienė
6216 Hays Ave. CL 73575
LIETUVOS VYČIAI
Pirm. P. Barkauskas
1532 5th Ave. PA 3609
ŠV. VARDO VYRŲ DRAUGIJA
Pirm. B. Bartkus
2664 Redondo Blvd. WH 6198
KALIFORNIJOS ATEITININKŲ SAMBURIS
Pirm. J. Vitėnas
1652½ 6th Ave.
ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS CHORAS
Pirm. St. Deringis
226½ Alexandrie DU 44329
ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS KOMITETAS
Pirm. P. Žukauskas
5127 Fountain Ave. NO 10144

LABDAROS IR KULTUROS KLUBAS

M. J. AFTUKAS, pirm.
2111 Wollan St. CA 11040
Jozefina SEVERINIENĖ, vicepirm.
6124 W. 76th St.
Ign. ŠEŠPLAUKIS, sekr.
1042 W. Washington Blv.
V. TRUMPA, sekr. pad.
306 Clay St.
Mag. STEPONAVIČIENĖ, ižd.
4104 Huron Ave., Culver City
L. LAŠAS, fin. sekr.
932 S. Burlington Ave.

KNIGHTS OF LITHUANIA
Council 133

Pres. Peter BARKAUSKAS
1532 Fifth Ave.
Vice Pres. Jake MARBACK
1861 So. Orange Dr.
Sec. Stella BIRBAL
2511 W. 15th St.
Correspondents:
Paul LISAUSKIS, Michael JAKUTIS
Treas. & Fin. Sec. Helen VARKALIS
1861 So. Orange Dr.
Trustees:
Eduard BARTKUS, Lucille GILBERT
Michael JAKUTIS
Sergeants at Arms:
George BARKAUSKAS, Frank GILBERT

VYRU IR MOTERU TAUTISKAS PASALPINIS KLUBAS

A. J. JANUŠAUSKAS, pirm.
4632 S. Pickford St. WA 4676
Paul MAGELO, vicepirm.
2325 Ocean View Ave. FE 7042
R. JANUŠAUSKIENĖ, sekr.
4632 S. Pickford Ave. WA 4676
P. BALTRAN, fin. sekr.
621 E. 97th St.
V. RATKUS, ižd.
5123 Hartwick St.
Susirinkimai daromi kiekvieno mėnesio pirmą trečiadienį Lenkų salėje, 843 S. Bonnie Brae Ave.

DUPLEX FOR SALE
13 Room duplex. Unit heat.
Fireplaces. 4 car garage. Half block from St. Casimir's Church and Marshall High School. Silverlake District, Los Angeles, Calif. By owner. NO 4894

TURISTŲ DĖMESIUI. — Atvykusius į Los Angeles ir norinčius pamatyti miesto žymesniąsias ir gražiąsias vietas, prienama kaina automobiliu apvežios ir aprodys
ANTANINA CVIRKIENĖ
2208 4th Ave., Los Angeles, Calif. Telefonas - REpublic 2-5037

LIETUUVIŲ DIENOS IEŠKO PLATINTOJŲ ir BENDRADARBIŲ KIEKVIENOJE LIETUVIŲ KOLONIJOJE. DĖL SĄLYGŲ RAŠYKITE ADMINISTRACIJAI
9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

HELEN'S
HOUSE OF BEAUTY
HELEN MOCKUS 1722 N. WESTERN AVE.
PHONE HO. 9-4600 HOLLYWOOD 27, CALIF.

FRANK RACKUS
Licensed Real - Estate Broker
Sales Exchanges Homes Income Properties
NAUJAS ADRESAS
3813 Sunset Blvd. Los Angeles 26
Phones: Office-NOrmandy 2-9803, Res.-Citrus 3-8419

VALUSKIS THEATRES
BUENA PARK, CALIF.
and
2252 E. Segundo Blvd.
WILLOWBROOK, CALIF.
Tel. Nemark 1-5044

J. J. BAKUS & JOE BULAT
LITHUANIAN REAL ESTATE BROKERS
Homes - Income Property - Loans
Multiple Listing Service
4728 So. Normandie Los Angeles 37, Calif.
Office: AXminster 7900 Res.: PLeasant 6590

LITHUANIAN REALTY CO.
Real Estate — Loans & Insurance
Chas. Luksis, Manager
710 N. Van Ness Hollywood
Telephone GLadstone 5250

ATLAS PAINT & WALL PAPER STORES
ATLAS - DUTCH BOY - DU PONT PRODUCTS - WINDOW SHADES - GLASS - LINOLEUM - FLOOR
SANDERS FOR RENT - WATER HEATERS - ASPHALT & RUBBERTILE
C. J. Winnaman
2526 W. Washington Blvd., Los Angeles 16, PA. 3151
11014 South Main Street, Los Angeles 3, PL. 5-0757
9740 Washington Blvd., Culver City

002736

Skaitykite - Platinkite - Remkite

"DRAUGA"

vienintėlį lietuvių religinės, tautinės minties dienraštį pasauly

DRAUGAS yra geriausias laikraštis, kadangi tikroje šviesoje nušviečia pasaulio ir lietuvių kolonijų gyvenimo įvykius.

DRAUGAS yra įdomiausias, kadangi po savo sparnu yra sutraukęs žymiausius rašytojus, politikus, visuomenininkus, korespondentus.

DRAUGAS yra gyviausias, nes patiekia vėliausias žinias apie pavergtą Lietuvą, ištremtus lietuvius, lietuvių veikimą Amerikoje ir kitur.

DRAUGAS yra patikimiausias, kadangi Amerikoje, Europoje ir kitur turi savo korespondentus, kurie rašydami iš vietos patiekia pilniausias ir patikimiausias žinias.

DRAUGAS taipgi skaitomas lietuvių biznierių ir pramonių skelbimų organu. Jei norite ką greit parduoti, pirkti ar rasti, skelbkitės DRAUGE. Ieškai gero darbo? Skaityk DRAUGĄ!

Padarykite DRAUGĄ tikru savo draugu! Sykį jį paskaitęs, nenorėsi su juo skirtis.

KAINA –

Užsieny DRAUGAS kainuoja $10.00; Kanadoje metams $7.00; pusmečiui $4.00

Chicagoje ir Ciceroje metams $8.00; pusmečiui $4.50. Kitur Amerikoje metams $7.00; pusmečiui $4.00.

Prenumeratos ir kitais reikalais kreipkitės adresu:

"DRAUGAS"

CHICAGO 8, ILLINOIS

ĮSTEIGTAS 1909 TEL. VIRGINIA 7-66640–6641

NOREDAMI BUTI INFORMUOTI

apie pasaulio ivykius ir

Amerikos bei Kanados lietuviu gyvenima

SKAITYKITE

«DARBININKA»

iseinanti du kartus per savaite

PRENUMERATOS KAINA:

Amerikoje – $5.00, uzsieny – $5.50

ADRESAS: 366 Broadway, S. Boston 27, Mass. USA

SKAITYKITE

KANADOS LIETUVIU

savaitrasti

«TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI»

Jame rasite apsciai ziniu is Kanados ir viso pasaulio lietuviu gyvenimo, idomiu straipsnu ir geros informacijos bendrais klausimais.

PRENUMERATOS KAINA metams:

JAV-SE ir Kanadoj - $3, kitur - $ 4

ADRESAS:

941 Dundas St. W.,

Toronto, Ont., Canada

VISI LIETUVIAI SKAITO

MĖNESINĮ JUOKŲ LAIKRAŠTĮ

"VALIO"

Kaina metams 2 doleriai Atskiras egz. 20 ct.

ADRESAS: 813 S. Second St. Philadelphia 47, Pa.

Turi generalinius atstovus

šiuose miestuose: Baltimore, Brooklyn, Boston, Chicago, Cleveland, Detroit, Los Angeles, Newark, New York, Rochester, Waterbury, Toronto,

Norintiems platinti kitose vietose duodame didelį procentą.